

Prejšnji teden so na vseh hmeljiščih v okraju začeli obirati hmelj; kakor pravijo strokovnjaki, bo letošnji pridelek prav lep, marsikje pa celo boljši kakor lani. Na sliki: brežiška zadruga ima odlično hmeljišče tudi blizu Cateških Toplic. Takole so hiteli z merjenjem nabranih škafov pretekli četrtek popoldne. Več o hmelju berite tudi na 6. strani današnje številke

NOVOLES presega plan

Novolesov proizvodni plan je v prvih 7 mesecih letošnjega leta dosežen s 100,71 odst. Do konca maja letos so opravili 99 odst. razreza bukovega lesa po letnem planu. V obratu vezanih plošč so do konca julija izpolnili 58 odst. letne proizvodnje, sicer pa vse mesece za povprečno 2,5 odst. presejajo s planom določeno proizvodnjo. Obrat drobnega pohištva in galanterije po začetnih težavah v januarju in februarju presega vsak mesec za povprečno 10 odst. proizvodne naloge. Tudi proizvodnja vezanih plošč je za 3,78 odst. višja. Edino žage v prvem polletju niso izpolnile plana, vendar je to razumljivo, ker žagarska proizvodnja navadno steče šele v drugi polovici in proti koncu leta.

V Novolesu so nam postregli s še eno veselo novico: 25. julija so, 3 tedne prej kot lani, s proizvodnjo ustvarili milijardo din vrednosti!

Od vsega, kar smo v prizadnem kolektivu izvedeli, pa je prav gotovo najbolj razveseljivo dejstvo, da vedno bolj povečujejo izvoz. V prvih 7 mesecih letošnjega leta so izvozili za 72,14 odst. več kot vse lansko leto. — Novoles je že v začetku letošnjega leta svoj proizvodnjo podredil osnovni nalogi: izvozu. Za zahtevni inozem-

ski trg je razen konkurenčnosti v cenah potrebna tudi kvaliteta izdelkov.

Kaj izvažajo in kam izvažajo, smo vprašali.

Zunanje tržišče so jim odprle kvalitetsne vezane plošče, ki so jih izvažali že lani. Te tudi letos predstavljajo približno tretjino tega, kar izvozijo, drugo tretjino predstavljata lesna galanterija in drobno pohištvo, preostanek pa rezan les luščen bukov furnir in ostalo. Lesno galanterijo in drobno pohištvo izvažajo v celoti v USA, jelov rezan les v Italijo, Anglijo in Egipt (v septembru ga bodo pričeli izvažati tudi v Zahodno Nemčijo), bukov rezan les in bukov luščen furnir izvažajo v Italijo, bukov celulozni les deloma v Italijo in Avstrijo, vezane plošče pa prodajajo v Italijo, Avstrijo, Vzhodno in Zahodno Nemčijo, Libijo in na Ciper.

Za velike proizvodne uspehe, zlasti pa za znatno povečanje izvoza zasluži kolektiv Novolesa javno pohvalo. Največ naporov so usmerili prav

v povečevanje proizvodnje za izvoz, v želji, da bi po svojih močeh kar največ prispevali k utrditvi naše zunanjetrgovinske izmenjave. V zvezi s tem je kolektiv sprejel tudi »stih« obljubo, da bo letos izvozil za 50 odstotkov več, kot mu nalaga družbeni plan. Kot dobri gospodarji uporabljajo vsako najmanjšo priložnost, da bi to res dosegli. Iz okroglic od luščenja bukovega furnirja, ki so jih doslej prodajali okoličanom za kurjavo, so v zadnjem času izbrali za več sto metrov prvorazredne bukove celuloze in drv ter vse to prodali v inozemstvo in iztržili več tisoč dolarjev. To je nov dokaz, da v proizvodnji ne smemo prav ničesar zametavati!

Kolektiv je lahko dosegel takšne uspehe v precejšnji meri tudi zato, ker sta KGPK Novo mesto in KZ Dol. Toplice točno izpolnjevala svoje obveznosti pri oskrbi Novolesovih obratov s hlobovino ter hkrati izboljšala kvaliteto dobavljene hlobovine in jo klasirala po določenih uzaneh.

Kmetijstvo in gozdarstvo na seji okrajnega odbora SZDL

Predsednik okrajnega odbora SZDL tov. Viktor Zupančič je sklical za soboto, 25. avgusta, 5. sejo okrajnega odbora Socialističnega zveze, ki se bo začela ob 8. uri v sejni dvorani OLO v Novem mestu. Tokrat so na dnevnem redu številna vprašanja, ki zadevajo kmetijstvo in gozdarstvo v našem okraju. V referatu bodo načeli probleme, ki so zdaj v ospredju vseh naših nalog in zanimanja občanov. Nanje so nas opozorili predvsem referati na IV. plenumu CK ZKJ, posvetovanje pri Glavnem odboru SZDL Slovenije ter vrsta razprav na terenu. Posebno važno je gradivo IV. plenuma CK ZKJ, v katerem so izredno jasni sklepi za nadaljnji razvoj kmetijstva ter širjenje in krepitev socialističnih odnosov v kmetijstvu. Zato pričakujemo od članov odbora plodno razpravo za to izredno važno sejo okrajnega političnega vodstva.

S PRVE SEJE UPRAVNEGA ODBORA GOSPODARSKE ZBORNICE

Gospodarstvo je nedeljiva celota

Vse sile v bitko za povečevanje proizvodnje in izvoza ter za uresničenje nalog družbenega plana — Velike zaloge kažejo, da se proizvodnja prepogostje prilagaja tržišču — Medsebojno kreditiranje v gospodarstvu je še vedno preveliko — Hiter razvoj tudi pri nas zahteva gospodarsko povezovanje, ki ne sme poznati teritorialnih meja

Združitev zbornic je bil eden izmed ukrepov, sprejetih v letošnjem letu z namenom, da bi naše gospodarstvo v novih pogojih lažje obravnavali kot celoto, da bi povečevali proizvodnjo, izvoz in storilnost in se lažje vključili v mednarodno delitev dela. Na prvi seji upravnega odbora Gospodarske zbornice, ki je bila v petek, 17. avgusta, so pretresali uspehe gospodarstva v našem okraju v prvem polletju, po periodičnih obračunih. V poročilu mesta bila zajeta kmetijstvo in gozdarstvo, ker je njuna realizacija razvidna šele konec leta.

Predsednik zbornice tovariš Stane Nunčič je v uvodu poudaril, da bo zbornica načejala probleme, ki nastajajo v proizvodnji in podjetjih, da bo z ekonomsko analitičnim delom skušala uresničevati jasno določene naloge v gospodarstvu ter bo bodisi neposredno posegala v podjetja ali pa opravljala svoje naloge s pomočjo organov ljudske oblasti. Prav to pa je najboljša zagotovilo, da bo nova zbornica podrtja celovite okvire, v katerih so dosedanje štiri strokovne zbornice več ali manj delovale. To odgovorno nalogo bo gospodarska zbornica lahko opravljala samo, če bo poznala probleme v gospodarstvu, zato ne bo odveč, če bodo naše gospodarske organizacije pogostje kot doslej iskale pomoč, kadar so v težavah, in se manj zapirale vase.

Seje upravnega odbora se je udeležila generalna tajnica republiške gospodarske zbornice tovarišica Erna Podbregar, okrajni ljudski odbor pa je zastopal podpredsednik tovariš Silvo Gorenc.

Stanje gospodarstva po periodičnih obračunih za prvo polletje ni najbolj razveseljivo. Realizacija je v odnosu na plan dosežena v polletju s 45,42 odstotka, zaračunana realizacija z zaloga mi pa približno 47 odstotkov. Najboljša je trgovina s 50,98 odstotka realizacije, najslabše pa gradbeništvo s 39,29 odstotka. V primerjavi z lanskim letom je realizacija letos za 4,98 odstotka višja. Gospodarstvo je ustvarilo letos 39,38 odstotka dohodka (za 5,02 odstotka manj kot lani) in 40,90 odstotka čistega dohodka (za slab odstotek več kot lani). Poslovni stroški so doseženi s 40,85 odstotka, prometni davek pa ustvarjen s 56,84 odstotka.

Ustvarjeni dohodek, čisti dohodek in poslovni stroški (izračunani so po plačani realizaciji) se ne gibljejo tako, kot bi se morali po planu, saj so poslovni stroški za približno tri odstotke višji, kot bi smeli biti.

Osebnih dohodki so ustvarjeni s 46,65 odstotka in so za dobrih 27 odstotkov višji kot lani, vendar je 30. junija letos delalo v gospodarstvu le 95,32 odstotka s planom določenega števila zaposlenih. Zaloge izdelkov so za 32,72 odstotka večje kot v juniju lani. Terjatve do kupcev so za 2 milijardi 628 milijonov dinarjev večje kot obveznosti do dobaviteljev.

Industrija je ustvarila 45,24 odstotka realizacije, 39,56 odstotka dohodka, 41,31 odstotka čistega dohodka, 39,78 odstotka poslovnih stroškov, 50,48 odstotka prometa davka, 47,38 odstotka osebnih dohodkov, njene terjatve do kupcev so za več kot 2 milijardi dinarjev višje od obveznosti do dobaviteljev, zaloge gotovih izdelkov (ki niso vštete v obračun dohod-

mo napeti vse sile, da bi plan dosegli, v posameznih podjetjih, ki imajo pogoje, da bi ga presegle, pa ga je treba tudi preseči.

● Odkod prevelike zaloge?

32-odstotno povečanje zaloga izdelkov je nevarno zlasti zato, ker smo že v prvem četrtletju opozarjali na ta problem. To hkrati kaže, (Nadaljevanje na 2. strani)

Na Otočcu bodo snemali dva filma

Od 29. avgusta do 3. septembra bodo na Otočcu tik gradu italijanski producenti snemali dva filma: »Leto 79« in »Stara zaveza«. Ljubljansko podjetje »Filmserve« pa bo nudilo tehnične usluge. Že zdaj so mnogi otočki gostje opazovali na obeh straneh Krke v skritem rojavu reke dve tribuni oziroma stavbi iz lesa, ki so jih zgradili v te namene. Ker se snemalci muditi in mora biti delo opravljeno v nekaj dneh, bodo za množične nastope spet najeli domačo »delovno silo«. Se pravi, da bomo v italijanskih filmih lahko videli domače obraze izpod Trške gore in Gorjanec kot zanimive filmske figure. Imena nosilcev glavnih vlog nam še niso znana.

Priprave za skupnosti zavarovancev v socialnem zavarovanju

V zvezi z novimi predpisi, ki v službi socialnega zavarovanja uvajajo medobčinske zavode in, kot novo samoupravno obliko, skupnosti zavarovancev, teko priprave tudi v našem okraju. Svet za zdravstvo pri OLO že pripravlja obširno poročilo, ki bo nanizalo vrsto podatkov in pokazateljev, na osnovi katerih se bo treba odločiti, koliko zavodov in skupnosti zavarovancev bomo ustanovili na našem področju. O

tem bodo razpravljali na prihodnjem plenumu okrajnega odbora SZDL in hkrati zavzeli dokončno stališče, koliko zavodov in koliko skupnosti bo pri nas. Volitve v skupščine skupnosti zavarovancev morajo biti opravljene do 10. oktobra letos. Po plenumu okrajnega odbora SZDL se bo pričela na terenu širša razprava med zavarovanci, hkrati z njo pa tudi priprave na volitve delegatov.

Kako sem pridelal 42 stotov pšenice

Takole mi je pripovedoval Janez Klojučar iz Kočevja pri Črnomlju:

»S kmetijsko zadrugo sem sklenil pogodbo o kooperaciji za pšenico. Izbral sem si sorto »San pastore«. Prejel sem navodila in sem delal tako, kot je bilo napisano. S kmetijskim tehnikom tovarišem Kuretom sva se večkrat pogovarjala. Povedal mi je, kako naj gnojim, kako zatiram plevel, kako dognojum. Vselej sva se lepo pogovorila in uspeh ni izostal. Res je, iz nič ni nič. Rastlini je treba dajati to, kar potrebuje, treba jo je negovati. Ze vsa leta sklepam s kmetijsko zadrugo pogodbo o kooperaciji. Takšnega posevka pšenice ni bilo v bližini. Pridelal sem 42 stotov pšenice na hektar. Zadovoljen sem in bom lahko tudi nekaj prodal.«

Povprečen donos v občini je 20 stotov na hektar, Klojučar pa jih je pridelal več kot še enkrat toliko!
JOZE SKOF

— Skropiti bo treba, Miha, skropiti!
— Bom, sosed France, bom, prihodnji teden dobim bolniško!

VREME
od 23. 8. do 2. 9. 1962

Okrog 29. avgusta padavine z ohladitvijo. V ostalem lepo vreme.
Dr. V. M.

Gospodarstvo je nedeljiva celota

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se proizvodnja ne prilaga dovolj hitro zahtevam tržišča. Večje zaloge v trgovini in gostinstvu dokazujejo, da proizvodnja na ti dve panogi pritiska in da jima je pripravljena prodajo tudi kreditirati. Napačno bi bilo dolžiti krivde bodisi proizvodnji, bodisi trgovini; iskati moramo vzroke, zakaj je tako. Proizvodnja, predelava in blagovni promet so nedeljiva celota. Eden izmed vzrokov za povečanje zalog je prav gotovo tudi v izpremenjeni strukturi potrošnje, saj potrošnik vedno bolj kupuje tehnične predmete. Tako v proizvodnji kot v trgovini in komunah smo premalo mislili na servisne službe za vzdrževanje tehničnih predmetov, čeprav to novi predpisi zahtevajo. Dolgoročno usmeritev gospodarstva mora to upoštevati. Velike zaloge v gostinstvu (za 38 odstotkov večje kot lani) so najbrž posledica znatnega povečanja prometnega davka, ki je zavrl potrošnje. Vse kaže, da bodo komune na ta račun prej izgubile kot pridobile v dohodu, zato naj skušajo prometni davek zmanjšati, dokler je še čas. Z novimi predpisi o olajšavah za tuje turiste se je tudi pri nas prilliv tujih deviz povečal.

Vprašanje zalog je lahko kritično tudi zato, ker ne vemo, če je stvarna vrednost blaga na zalogi tolikšna, kot jo podjetja izkazujejo. Prav gotovo so marsikje prikrite količine nekurantnega blaga, zato bo zbornica ta problem temeljiteje analizirala. Vsi, ki pričakujejo administrativnih ukrepov ali olajšav pri zmanjševanju zalog, pa so v zmoti. Znižati rajši prej kot pozneje in proizvodnjo za vsako ceno prilagoditi tržišču je edino in najbolj gotovo vodilo.

Medsebojno kreditiranje

Terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev so se letos v primerjavi z lanskim letom sicer zmanjšale, vendar pa pomenijo od obveznosti za 2 milijardi 628 milijonov dinarjev večje terjatve vse prej kot uspeh. To pomeni, da naše gospodar-

stvo kreditira navzven, za takšno kreditiranje pa bi znesli provizija in obresti, če bi bilo stalno, kar 214 milijonov dinarjev. Vrh vsega je takšno kreditiranje krito z bančnimi sredstvi! — Brez dvoma so vzroki tudi tu v težavah pri prodaji tega, kar proizvajamo. Takšno medsebojno kreditiranje pa je toliko bolj nerazumljivo, če zato, ker letos bančna in kreditna sredstva niso bila tako pereča kot prej. Vse kaže, da smo se v gospodarstvu premalo posluževali bančne kreditiranja za obratna sredstva (na primer lesna industrija), precej vzroka pa je prav gotovo v še vedno neuresničeni reorganizaciji komunalnih bank.

V izvozu smo dosegli uspehe

Napori celotnega gospodarstva so letos usmerjeni v povečanje izvoza, ker moramo čimprej odpraviti nesorazmerje med našim uvozom in izvozom. V prvem polletju smo izvozili po vrednosti 72,2 odstotka s planom določenih količin. Kljub temu naporov za nenehno povečevanje izvoza ne smemo zmanjšati. V razpravi so člani upravnega odbora predlagali, naj bi v bodoče namesto vseh podjetij usmerjali v izvoz najposobnejša, ta pa bi pritegovala k sodelovanju ostale. Zbornica bo sklicala o izvozu posebno posvetovalno.

Gospodarsko povezovanje

Na seji se je razvila živahna razprava o gospodarskem povezovanju (integraciji), ki ga tudi pri nas razvoj zahteva. Stanje v industriji kaže, da mnoga manjša podjetja ne obvladajo tržišča. Rekonstrukcija lesne industrije, ki je zelo razdrobljena, bi zahtevala zelo malo sredstev, ekonomski učinek pa bi bil potem, zlasti če bi bila podjetja tesneje medsebojno povezana, znatno večji. Lesna industrija bi nato lahko veliko več izvažala in se lažje vključila v mednarodno delitev dela. Podobno je stanje v obrti, kjer imamo vrsto obratov, ki že proizvajajo na industrijski način, pa le stežka prodajajo svoje izdelke. Raz-

Ob obletnici berlinskega zida, ki deli mesto v dva svetova in ga je začela graditi vzhodnonemška vlada 13. avgusta lani, je prišlo do mnogih incidentov. Na zahodni strani so se spomnili te obletnice z protestnim zvonjenjem vseh zvonov, številnimi obisti k »zidu sramote«, kot ga imenujejo na Zahodu, z triminutnim molkom in podobno. Prišlo je tudi do demonstracij, dvoboja z gasilskimi črpalkami, metanjem solzinih bomb in tudi streljanjem. Govorilo se je tudi, da se pripravljajo burja in da bo »počilo«. Tako je mislil tudi vzhodnonemški obrambni minister Franz Josef Strauss, ki je v posebnem intervjuju italijanskemu časopisu »Stampa« med drugim izjavil: »Na noben način ne moremo biti optimisti in verjeti, da se ne bo nič zgodilo. Če tudi ne bi želeli globalno vojno, Rusi so le pripravili za Berlin niz političnih in tehničnih ukrepov. Tudi oni sami se še niso odločili ali jih bodo izkoristili vse hkrati ali postopoma, takrat kadar bodo podpisali separatno mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo ali pozneje. V vsakem primeru je nevihta v zraku. In zato ni bilo nikoli tako potrebno kot sedaj, da bo Zahod politično in vojaško močan, odločen in enoten.«

In kot vidimo, se ni zmotil. Bile so nove krvave demonstracije v Zahodnem Berlinu, v katerih je sodelovalo več kot 10 tisoč demonstrantov, v glavnem mladine. Prišlo je do spo-

padov med demonstranti in zahodnonemško policijo, napadli so avtobus z sovjetskimi vojaki in dva ranili, metali so kamenje na podzemeljsko železnico, ki je pod nadzorstvom vzhodnonemških železničarjev, prišlo je do streljanja, padle so žrtve in po dosedanjih poročilih je nekaj manj kot dvajset ranjenih.

Neposredni povod za najnovejšo demonstracijo v Zahodnem Berlinu je bila smrt 18-letnega mladinec iz Vzhod-

ni to samo dogodek v domači hiši, temveč, sodeč po odmevu, je pomen mnogo širši. In ni pretirano, če rečemo, da sedanji napet položaj skriva nevarnosti, da bi lahko prišlo do spopadov večjih razmer.

Nekateri politični opazovalci ocenjujejo zadnje dogodke v Berlinu kot načrtno pripravljane »argumentov«, ki naj bi jih Bonn uporabil v prihodnosti za pritisk na Washington, da ne bi prišlo do nobenih »popuščanj« glede

Krvavi Berlin

nega Berlina, ki so ga vzhodnonemški policaji ustrelili na begu v Zahodni Berlin ter ga pustili umirati na meji, ne da bi kogarkoli pustili, da bi mu pomagal.

Kot je mogoče soditi po sedanjih poročilih, je položaj napet in ozračje naelektrizirano. Sedanje krvave demonstracije so ponovno opozorilo, kako je potrebna pomiritev tega žarišča nemirov in pretresov v srcu Evrope. Trenutno je še težko oceniti, kakšne bodo posledice teh provokacij, nemirov in napadov, vendar lahko rečemo, da je že to, kar se je pripetilo v zadnjih dneh zelo »nevarna igra z ognjem«. Ni prišlo do ponovnih zaostritev samo med nemškima bratoma,

Berlina in sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo. Kot je znano sovjetsko-ameriški razgovori o berlinskem vprašanju niso doslej rodili nobenih konkretnih rezultatov, prav zaradi premočnega odpora Bonna in Pariza.

Upati je, da se bo tudi sedanja »berlinska burja« ponovno stišala in da sedanji dogodki ne bodo preveč negativno vplivali na razgovore med Sovjetsko zvezo in ZDA, ki so le pokazali smer, v kateri je treba iskati vsaj začasno rešitev.

Sodeč po najnovejših poročilih, se bo propagandni dvoboj sicer nadaljeval: opaziti pa je težnje, da bi sedanji položaj ne dramatizirali s prilivanjem novega olja na žerjavico.

80 let gasilstva v Sevnici

Gasilsko društvo v Sevnici proslavlja letos 80-letnico. Upravni odbor društva se je že začel pripravljati na slovesnosti, s katerimi namerava praznovati praznik sevnškega gasilstva.

Pokrovitelj proslave bo občinski odbor SZDL Sevnica, prireditelj pa bo združena s praznovanjem občinskega praznika sevnške občine 16. septembra. Slavje se bo pri-

čelo ob 9. uri v domu Partizana, nadaljevalo pa v gasilskem domu. Govorili bodo vidni predstavniki družbenih in političnih organizacij.

Gasilsko društvo Sevnica je od 1882 do danes močno napredovalo, kar bo prikazano tudi na proslavi. Da bi bila svečanost kar najlepša, so k sodelovanju vabljene gasilski godbeniki iz Kapel in vojaški zabavni ansambel iz Novega mesta. Po proslavi bo prosta zabava.

Vse pogodbe z zdravstvenimi zavodi podpisane

V soboto, 11. avgusta, je bila v Trebnju podpisana zadnja pogodba med okrajnim zavodom za socialno zavarovanje in zdravstvenim zavodom v našem okraju. Vse lekarnice, zdravstveni domovi in postaje, bolnišnice in zdravilišča na našem področju imajo zdaj že urejene pogodbenne odnose z zavodom za socialno zavarovanje. Cene zdravstvenih storitev, dogovorjene po pogodbah, so povsod v okviru zakonitih določil enake ali nižje od onih na dan 31. decembra

1961. Programi, ki so jih zdravstveni zavodi izdelali pred podpisom pogodb, so konkretni in razen številke o potrebnih sredstvih vsebujejo tudi organizacijske ukrepe, ki jih bodo zavodi sprejeli za izboljšanje zdravstvene službe na svojem območju. V vseh zavodih so zaradi razširjenosti programov in povečanja uslug, ki jih bodo zavarovancem nudili, predvideli večjo potrošnjo sredstev od lanske, čeprav so cene uslug neizpremenjene ali celo nižje.

Slab promet zaradi suše

20. avgusta je bil na novo-mestkem sejmišču slab promet. Zaradi suše je zmanjkalo kmetovalcem svinjske krme, zato se mnogi v tem času ne odločijo za nakup prašičev in čakajo ugodnejšega vremena. Tokrat so od 720 napradaj pripeljanih pujskov prodali le 378. Zanje so zahtevali 4.500 do 7.000 din. Kot vidimo, je cena od prejšnjih sejmov padla.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

»Delo« je v sredo objavilo komentar o komunalnih bankah. V njem pisec graja težnje nekaterih manjših komunalnih bank, ki hočejo biti samostojne, čeprav nimajo pogojev za to. »Ne gre samo za to,« pravi komentator, »da majhne komunalne banke ne morejo rentabilno poslovati. Take banke tudi težko zagotavljajo likvidnost in se morajo skoraj za vsak večji kreditni zahtevek podjetij obračati na Splošno gospodarsko banko. (Ta je bila v nekaterih primerih primorana, da je zahtevke majhnih komunalnih bank odklonila in odobrila kredit določenemu podjetju neposredno ali po močnejši komunalni banki.) Komunalne banke se morajo usposobiti, da bodo racionalno oskrbovale gospodarstvo s potrebnimi krediti in da bodo imele možnost hitre in učinkovite intervencije. Za tako poslovanje pa je sposobna le komunalna banka s takim območjem, ki ustvarja ustrezne kreditne vire. To pa se redkokoli ujema z občino.«

Državni sekretar za zunanjo trgovino Sergej Kraigher se je pred nekaj dnevi vrnil z obiska v Italiji, kjer se je z najvišjimi italijanskimi funkcionarji razgovarjal o poglobitvi gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo. Kraigher je v Rimu podpisal sporazum, po katerem je Italija dala Jugoslaviji 78 milijonov dolarjev kredita. Pričakovati je tudi, kakor sta napovedala predsednik vlade Fanfani in minister za zunanjo trgovino Preti, da bo v kratkem prišlo do večje liberalizacije italijanskega uvoza iz Jugoslavije, na primer mesa in živine,

ter do znižanja carin na uvoz nekaterih industrijskih izdelkov.

Dopisnik v ZDA Zivko Milić se je prek ameriškega satelita »Telstar« razgovarjal z urednikom »Borbe«. To je bilo prvič v zgodovini, da je bil opravljen direktni televizijski pogovor med ZDA in našo deželo. Dopisnikov glas je prenašala orjaška oddajna postaja v Endoveru in ga usmerjala proti »Telstaru«. Ta je iz višine 1000 milj pošiljal glas nazaj na evropska tla, k napravam v Franciji, odondod pa so pogovor prenašali dalje v beograjsko telefonsko centralo.

MOČNE KOMUNALNE BANKE

Naše ladjedelnice v Splitu, Pulju in Reki so izdelale do začetka avgusta letos za tuje lastnike in družbe 13 ladij v skupni vrednosti nad 10 milijard dinarjev. Skupna vrednost letos zgrajenih ladij bo znašala kakih 63 milijonov dolarjev ali približno 12 odstotkov vsega našega letošnjega izvoza.

V nedeljo je odpotovala jugoslovanska parlamentarna delegacija s predsednikom Zvezne ljudske skupščine Petrom Stambolićem na službeni obisk na Norveško. Po programu se bo delegacija sestala s predsednikom vlade, predsednikom parlamenta in drugimi norveškimi državniki. Obiskala bo tudi grobove med vojno umrlih jugoslovanskih internirancev.

Votilna kampanja v Alžiriji, ki se je uradno začela že 15. avgusta, se je praktično začela šele v ponedeljek, ko so objavili listo kandidatov FLN in je generalni sekretar te organizacije prečital preko radia predvolilno izjavo. Po kandidatskih listah, ki so jih objavili, je mogoče sklepati, da bo v bodočem parlamentu sedelo 72 bivših vojaških voditeljev, 13 žensk, 5 sindikalnih funkcionarjev, 7 študentov in 16 predstavnikov evropskega prebivalstva.

Več kot 17 ameriških univerzitetnih profesorjev je podpisalo odprto pismo predsedniku Kennedyju, v katerem ga pozivajo, naj obustno zmanjša program ameriške jedrske obožitve. Profesorji so izrazili bojazn, da bodo v ZDA izdelali tolikšno zalogo orožja, da bi to praktično onemogočilo razgovore o razorožitvi.

Predsednik centralne kongoske vlade Adula je sprejel vse točke novega načrta OZN, da bi končali secesijo Katange. Poveljnik kongoske armade general Mobutu pa je izjavil, da je dosegel zmago nad silami secesionista Combeja v Severni Katangi. Combejevi zadržani so se razdelili, ko je padel njihov poveljnik, po rodu Franco, je dejal Mobutu.

AVTOMOBILIH IMV: samo še 20 odstotkov uvoza

O letošnji proizvodnji v kolektivu INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL v Novem mestu bomo obširneje pisali v prihodnji številki našega lista. Za danes samo razveseljiv, pa marsikomu še vedno malo znani podatek: v avtomobilski proizvodnji naše države je kolektiv IMV med prvimi tovarnami, saj imajo njegovi lahki dostavni avtomobili — KOMBI in KURIR — samo še 20 odst. uvoženega materiala, se pravi samo motor, medtem ko je vse drugo izdelano doma ali s sodelovanjem jugoslovanskih kooperantov. V kolektivu pa si prizadevajo, da bodo dostavni avtomobili IMV v kratkem dobili tudi domači motor. — Na sliki: skupina specialnih intervencijskih vozil tipa KOMBI, ki jih je IMV izdelala za potrebe »Prometne hitre pomoči« na hrvaškem odseku avtomobilske ceste Zagreb—Beograd. V takem avtomobilu sta prometni miličnik in bolničar z vsemi potrebnimi pripomočki za hitro in uspešno prvo pomoč pri različnih nesrečah, naravnih katastrofah in pod. Tako se predali blesteče avtomobile domače proizvodnje na trgu pred hrvaškim Saborom v Zagrebu

Z dobrim gospodarjenjem in s svojimi močmi

Kolektiv prehrabene industrije »Belsad« iz Črnomlja je z dobrim gospodarjenjem in pametno politiko delitve vlagal dohodek v rekonstrukcijo proizvodnih naprav — Preureditev obrata se bliža koncu, še letos pa se bo na ta račun proizvodnja močno povečala

Belsad je bil konec leta 1960, ko se je vnovič osamosvojlj v dokaj nezavidnem položaju. Obrat je sicer imel stroje za proizvodnjo marmelade in sadnih sokov ter destilacijo, vse naštetu pa je bilo že močno izrabljeno. Zelo pomembne naprave za polpredelavo sadja so bile le napol urejene, prav tako pa je bila nedograjena in pomanjkljiva kanalizacija, skladišni prostori pa neurejeni. Stroji so bili zaradi mnogih reorganizacij demontirani in slabo oskrbovani, mnogih pa več ni bilo.

Predtem je bil Belsad s svojimi izdelki znan na tržišču, zdaj pa ga je čakala težavna naloga, v novih pogojih gospodarjenja spet osvojiti trg, ki je bil zahtevnejši kot nekdanj. Odlučiti se je bilo treba najprej za to, kaj proizvajati, nato obrat usposobiti, da bo lahko nudil tržišču kvalitetno blago. Odlučili so se za proizvodnjo žganih pijač, sadnih koncentratov, sadnih sokov, marmelad in za vlaganje nekaterih vrst sočivja. V ta namen je bilo treba urediti skladiščne prostore, preurediti kanalizacijo, postaviti novo kotlovnico, ker je v obratu primanjkovala pare, urediti čistišče okoli tovarne in pripraviti prostore za montažo nove opreme, ki bi morala biti deloma kupljena iz uvoza.

NAJPREJ SKLADI, NATO OSEBNI DOHODKI

Ze v letu 1961 je 71-članski kolektiv skrbno pripravil delitev čistega dohodka. Po pravilniku so določili 60 odst. čistega dohodka za osebne dohodke, preostalih 40 odst. pa za sklade. Ker so zaradi začetih investicij želeli imeti rezervo, so delitve pozneje izpremenili v 50:50, stvarno delitev pa so izpeljali tako, da so porabili 51 odst. čistega dohodka za sklade in 49 odst. za osebne dohodke.

Kolektiv je pričel lani tako kot vsi drugi pripravljati nov

pravilnik o delitvi čistega dohodka in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Tudi v njem so, tako kot v prejšnjem pravilniku, osvojili takšno načela delitve, da so bili edini kolektiv v komunah, v katerem ni imela komisija za vskladitev delitve, ko so ji svoj pravilnik predložili, nobenih pripomb.

V letu 1961 se je celotni dohodek povečal za 85,3 odst., poslovni stroški so se povečali za 71 odst., čisti dohodek za 179,8 odst., osebni dohodki pa za 57,2 odst., vendar se je pri tem število zaposlenih v primerjavi z letom 1960 povečalo za 31,5 odst.

VELIK DEL INVESTICIJ Z LASTNIMI SREDSTVI

Belsadov investicijski elaborat je bil izdelan že leta 1959, takratna predračunska vrednost investicij pa je bila ocenjena na okoli 76 milijonov. Program so lahko pričeli uresničevati šele 1961. Povsem razumljivo je, da so se cene strojnih naprav in gradbenih storitev medtem precej povečale, razen tega pa so morali prvotni program tudi razširiti in zgraditi marsikaj, kar v njem ni bilo predvideno. Investicije se zdaj že bližajo koncu, lani in letos pa jim jih je uspelo uresničiti samo zato, ker so gospodarili tako, kot smo opisali malo prej, in vlagali demala ves čisti dohodek v sklade.

V letu 1961 je kolektiv porabil večji del za investicijske izgradnje odobrenih kreditov (blizu 54 milijonov din), razen tega pa porabil še 24 milijonov din lastnih sredstev. Letos so porabili za investicije novih 8 milijonov din lastnih sredstev. Za kotlovnico je bilo po predračunu predvidenih 3 milijone 800 tisoč dinarjev, zanjo pa so porabili nekaj več kot 15 milijonov. Vso razliko je prispeval kolektiv sam. Stolp za Luwa aparaturo v programu

ni bil predviden, veljal pa je nekaj čez 4 milijone dinarjev. Poleg vsega, kar smo našli, pa je Belsadov kolektiv samo v razdobju zadnjih treh mesecev opravil v obratu 1428 prostovoljnih delovnih ur.

Letos bo stekla nova Luwa aparaturo za izdelavo sadnih koncentratov, pripravljena je strojna oprema za izdelavo sadnih sokov; novi kotel za kuhanje marmelade, ki lahko v 24 urah nakuha 10 ton, je pripravljen, urejena je kanalizacija, v kletnih prostorih obrata pa so pripravljene cisterne, v katere lahko spravijo 126 ton sadnega koncentrata. Belsad je s kvalitetnimi izdelki v sodobni, praktični in okusni embalaži že osvojil tržišče, izdelki pa še topli zapuščajo skladišče. Napor kolektiva niso bili zaman, pripravljeno so in brez strahu lahko pričakujejo jutrišnji dan.

Premalo smisla za turizem!

Zadnje tedne je prav vroče in ni čudno, da je ob Kolpi vsak dan dosti kopalcev, poseben ob nedeljah in praznikih. Veliko je avtomobilov iz raznih slovenskih mest in sosednje Hrvaške, s katerimi se pripeljejo tisti, ki jih vabi topla in bistra Kolpa. Vendar to ni vse! Stare kose, konzervne skatle in star papir ne zapuščajo lepega vtiša na kopalšču v Metliki. Pitne vode ni in nekatere kabine so že v precej slabem stanju. Tudi za vozila bi lahko doleteli parkirni prostor. Na ta način ne bomo razvijali turizma ob Kolpi! S turizmom pride tudi denar in tako ne moremo privabljati turistov. Nujno je treba nekaj storiti in urediti kopalšču, da se bodo domačini in tuji z zadovoljstvom pred vročino zatekali h Kolpi.

Asfaltna cesta, ki gre skozi Metliko, je polna prahu. Dobro bi bilo, da bi jo skropili bolj pogosto in ne samo ob praznikih. Tako morajo imeti ljudje, ki stanujejo ob cesti, vedno zapra okna.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

Pred setvijo belih žit

Poleg umetnih gnojil in mehanizacije moramo zagotoviti tudi dovolj semenskih žit — Blizu 5 tisoč hektarov površin bo posejanih z žitaricami v kooperaciji — Strogo izvajanje agrominimuma pri nekooperantih — Pogodbe naj zagotove večji odkup belih žit

Od setve je žetev odvisna, tako pišemo že nekaj let v razdobju, ko se pripravljamo na jesensko setev. Ta stara modrost še vedno drži, toliko bolj pa jo moramo upoštevati letos, ko je pred kmetijsko proizvodnjo velika naloga: povečati pridelavek žitaric za toliko, da bi zadostil domačim potrebam.

Gospodarska zbornica Novo mesto je v avgustu sklicala področna posvetovanja o pripravah na jesensko setev in nanje povabila razen kmetijskih strokovnjakov tudi predstavnike SZDL in komun. Razprava je obravnavala največ vprašanje, kako povečati pogodbeno proizvodnjo belih žit. Ugotovili so, da moramo v letošnji jeseni v pogodbeno proizvodnjo zajeti vsaj polovico vseh površin, ki jih posejemo z belimi žiti, ali 5 tisoč hektarov.

Z uporabo kmetijskih strojev pri setvi je že dovolj izkušenj, kmetijske organizacije so z njimi dobro opremljene, primanjkujejo le strojne sejalnice, bodisi priključne bodisi vprežne. Nekatere zadruge jih bodo še pred setvijo nabavile. Do 25. avgusta morajo biti zbrana naročila o količinah umetnih gnojil potrebnih za setev, veliko pozornosti pa bo treba posvetiti kvalitetnim semenom, saj smo le-tega marsikje zanemarili. Že lani je bilo namreč opaziti, da so zadruge prodale mnogo manj semenskih žit kot pred leti. Visokorodna pšenica se kmalu izrodí, zato je potrebna pogostejša menjava semena. Vse kmetijske organizacije bodo skrbno pripravile načrte za uporabo kmetijskih strojev pri oranju, setvi in gnojenju.

Lani smo v pogodbeni setvi zajeli okoli 3.300 ha površin in na njih pridelali

na hektar od 25 do 56 stonov. Letos bomo te površine povečali za skoraj 2 tisoč ha, zato se moramo naloge lotiti z dobršno mero resnosti. Pogodbe naj bodo kvalitetnejše od dosedanjih, ker moramo z njimi zagotoviti odkup žitaric. Doslej je lahko kmetovalec povrnil za drugi vloženo delo s prodajo ostalih pridelkov; prav na ta način smo lani odkupili manj kot 30 vagonov belih žit. S to prakso moramo zato letos prenehati.

Na posvetovanjih so posebej razpravljali o odlokih o agrominimumu in ugotovili, da bo boljše, če bodo ti odloki zajemali predvsem površine, ki so primerne za strojno obdelavo. Da bi zagotovili učinkovit nadzor nad izvajanjem odloka ter uspešnejše delovanje strokovne službe, mora odlok zajeti vse obdelovalne površine, ne le posamezne parcele kot doslej. Ker kooperanti odlok o agrominimumu s pomočjo pogodb že izvajajo, naj bo agrominimum obvezen predvsem za kmetovalce, ki z zadruge še

nimajo pogodbenega odnosa.

Pred tednom dni so pričeli o pripravah na jesensko setev razpravljati zadrudni svetli. O tem pomembnem vprašanju, ki zanima vso našo družbo, pa bodo razpravljale tudi organizacije SZDL in zbori občanov. Na množičnih sestankih bodo povsod temeljito pretresli selvene načrte, saj je od tega, kako bomo na setev pripravljene, odvisen pridelavek v prihodnjem letu. Ker so priprave že zdaj zelo temeljite, lahko upamo, da bo tudi uspeh takšen, kakršnega želimo.

PODRL TABLO IN PRISTAL 31 METROV POD CESTO

Pavel Sušilović je 14. avgusta vozil osebni avtomobil ZG-35-83 po avtocesti proti Zagrebu. Ker ni bil dovolj vešč upravljatelj, je pri hitrosti 60 km pred odcepom Videm-Krško, ko mu je pričelo vozilo zanašati, izgubil oblast nad krmilom. Ko je pritisnil na zavore, ga je zaneslo s cestišča, naker je vozil 30 m po zelenem pasu, podrl obvestilno tablo, se dvakrat prevrnil in obstal 31 m pod cesto. En potnik je teže poškodovan, na vozilu pa je za blizu 150.000 din škoda.

Priprave na jesensko setev v Suhi krajini

Lansko jesen so v Suhi krajini posejali 110 hektarov visokorodnih sort pšenice v kooperaciji z zadruge. To sicer predstavlja 34 odstotkov vsega posevka pšenice, vendar pa uspeh ni bil popoln, saj so sejali tudi stare, že izrojeno seme, ki tudi pri najboljši agrotehnik ni sposobno dati velikih donosov. Zato ima le uporaba večjih količin umetnega gnojila za slugo pri pridelku 30 mte na hektar, kar je približno povprečje visokorodnih sort pšenice v kooperaciji v predklem letu.

Ko smo v zadruge setavljali akcijski program za leto 1962, smo imeli različne lanskoletne pomanjkljivosti in si zadali nalogo, da letošnjo jesensko setev v kooperaciji bolje opravi-

mo. Plan setve visokorodnih sort pšenice v kooperaciji smo povečali na 140 ha, s čimer bi kooperacijska setev zajemala 47 odstotkov pšenice. V okviru tega smo predvideli, da bi letošnjo jesen v kooperacijski setvi zasejali 8750 kg priznanega semena pšenice, medtem ko je bilo v lanskem letu posejane ga le 800 kg semena.

Sklepanje novih pogodb je v teku. Do zdaj je zadruge že sklenila s kmetovalci pogodbe za menjavo pšenice za 4600 kg priznanega semena. Zamenjava je ugodna za kmetovalce, zato bi postavljeni plan spričel velike potrebe lahko preseglil, če bi se kmetovalci zavedali vrednosti priznanega semena.

M. S.

Tekmovanje v strojni košnji

Občinski odbor Ljudske tehnike Novo mesto je v nedeljo, 19. avgusta, s pomočjo in sodelovanjem KGPK Novo mesto, Kmetijske šole Grm in KZ Novo mesto priredil tekmovanje kmetijskih strojnikov v košnji s traktorsko kosilnico in z ročno motorno kosilnico. Stroje za tekmovanje so dale na razpolago omenjene tri organizacije. Tekmovanja se je udeležilo 17 tekmovalcev iz kmetijskih organizacij občine Novo mesto. Vsak izmed njih je moral pokositi parcelo, dolgo 100 m in široko 50 m. Pri ocenjevanju je komisija razen časa upoštevala tudi kvaliteto opravljene košnje.

Najboljši rezultat v košnji s traktorsko kosilnico je dosegel Jože Cvelbar iz Kmetijske šole Grm s 197 točkami, drugi je bil Franc Sinkovec iz KGPK Novo mesto s 174 točkami, tretji pa Vinko Rabzelj iz KGPK Novo mesto s 166 točkami. V tej kategoriji je tekmovalo 12 kmetijskih strojnikov.

V košnji z ročno motorno kosilnico je bil najboljši Herman Horvat iz KGPK Novo mesto, ki je dosegel 192 točk, drugi je bil Dane Mikec iz Zivinorejskega zavoda s 177 točkami, tretji pa Franc Sinkovec iz KGPK Novo mesto, s 158 točkami. V tej kategoriji je tekmovalo 5 tekmovalcev.

Tekmovanje v strojni košnji je pomembno zlasti zato, ker gradimo vedno več živi-

norejskih obratov, ročno kreme — sena — znižali. Tekmovanja, kakršna je bilo v Gotni vasi, pa mnogo prispevajo tudi h kvaliteti in usposabljanju strojnikov, ki vodijo sodobne kmetijske stroje. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra.

Na nedeljskem tekmovanju v Gotni vasi!

NADVOZ - REŠITEV BODOČNOSTI?

Tovariš urednik, Bizeljska cesta v Brežicah je še vedno problem. Pot od nujne potrebe preko načrtov, dovoljenj in sredstev je dolga in težka, čeprav gre za važno vprašanje mesta in za prometno križišče. Osnovna dela na sredini trase zadovoljivo napredujejo in predvidevajo, da bodo nadoknadili izpad zaradi začetnih zamud. V polnem teku so dela pri gradnji planuma in urejevanju komunalnih naprav. Cesto torej gradijo in stanovalci ob Bizeljski cesti netrpno pričakujejo, kdaj bodo imeli varen dostop do svojih hiš.

Pa se je zataknilo! Načrt za cesto namreč predvideva most preko Ulice pod obzidjem, kar je urbanistično in funkcionalno odlična zamisel, le da danes in v bližnji prihodnosti ni izvedljivo. Vsekakor je treba sprejeti predlog, da se zgradi enostaven nadvoz (kot na avtomobilski cesti) v širini cestišča, kolesarskih stez in pločnikov. Po drugi inšaciji naj bi bila Bizeljska cesta zgrajena brez nadvoza s priključkom na Ulico pod obzidjem. Postala bi obvozna cesta za tranzitni promet. Ta ideja ima teoretično prednost, praktično pa toliko ugovorov, da je neizvedljiva. Njena prednost je v tem, da bi z rekonstrukcijo obvozne ceste morebiti razbremenili promet, vendar je to povezano s tehničnimi težavami zaradi predvidene gradnje nove tranzitne ceste, ki naj bi povezovala avtomobilsko cesto v smeri proti Mariboru in železniški postaji Brežice. Predlog direktnega priključka naj bi bil le provizorijski. Provizorij pa moramo odločno odkloniti, ker vemo, da je predrag. Najbrž tudi ni še nihče razmišljal o novem, izredno nevarnem križišču, na katerem je močan vprežni promet, in o cesti, katere vzdrževanje bi bilo glede na precejšen padec predrago.

Vsi zgornji argumenti govore za gradnjo nadvoza. Ugovorov zaradi gostote prometa skozi središče mesta in nevarne točke pri Brežiskem gradu ne bi mogli sprejeti. Tranzitni promet iz mariborske strani bi se lahko presmeril po Trdinovi in Dobovski cesti, kar bi rešilo z nekaterimi prilagoditvami na teh cestah. Promet proti železniški postaji bi bil varnejši skozi mesto kot po izhodni Černelčevi ulici, kjer so tri križišča z nevarnimi ovinki. Pri reševanju tega vprašanja ne smemo pozabiti, da se moderna gradnja cest usmerja na premostitve križišč, ne pa na ustvarjanje nevarnih točk v današnjem stalno naraščajočem prometu. Prepričani smo, da problemi ljubljanskih vozlišč resno opozarjajo na previdnost in pametno ukrepanje. Mnenja smo, da je bolje, če zaradi finančnih težav zgradimo nadvoz drugo leto, kakor pa da napravimo težko popravljivo napako.

Del Bizeljske ceste bo letos usposobljen za promet. Prometni organi bodo morali nujno presmeriti ves promet z motornimi in vprežnimi vozili po Černelčevi ulici v novo naselje Hrastinec. Po sedanji Hrastinski poti bi bilo treba prepovedati vsako vožnjo in do izgotovitve nadvoza naj bi po njej hodili le pešci. Ta ukrep narekuje in terja skrb za varnost pešcev, predvsem številnih otrok na pešpoti, ki je vsak dan bolj obremenjena z vozili.

Maks Toplišek, Brežice

(OPOMBA UREDNIŠTVA: o Bizeljski cesti oz. o mostu preko Ulice pod obzidjem Brežičani, kakor smo zvedeli, precej razpravljajo. Pričakujejo, da se bo zaradi spro-

ženega problema oglašil še kdo, saj gre za važno vprašanje mesta in njegovega prometa ter vseh problemov, ki so s tem tesno povezani.)

ZAKAJ SO DOBRAVICE ZAPOSTAVLJENE?

Tovariš urednik, prebivalci iz vasi Dobravice in okolice se že dalj časa sprašujejo, kdaj bodo dobili novo železniško postajališče. Potniki, ki čakajo na vlak, so izpostavljeni vremenskim neprilicam, ker nimajo zavetja. Stavba postajališča, ki je bila med vojno porušena, je še sedaj v ruševinah. Tudi prebivalci Dobravice in okolice so med vojno veliko pretrpeli in bi ne bilo prav, da bi v času splošne obnove nanje popolnoma pozabili. Zelijo, da bi dobili vsaj zaščitno stropo, ki bi jim nudila zavetje pred dežjem in snegom. Prav bi bilo, da bi tudi o njihovem problemu malo razmislili.

Kristina Butala, Dobravice 4

ČEMU DVE URI PRED TREBANJSKO MESNICO?

V Trebnjem je za ves kraj in okolico le ena mesnica. Ker je prostor precej majhen, se nabere posebno ob sobotah in nedeljah toliko ljudi, da morajo čakati pred mesnico tudi po dve uri in več, da pridejo na vrsto. V mesnici streže samo mesar, ki tudi obračunava. To pa ni samo zamudno, temveč je tudi v nasprotju z vsemi higienskimi predpisi.

Pred vojno so bile v Trebnjem tri mesnice, od takrat pa se je prebivalstvo podvojilo. Nujno je, da se trenutno stanje popravi. Tisti, ki bi lahko k temu pripomogli, pa naj se vsaj malo ozrejo na kritike potrošnikov in na slabo trenutno stanje!

Janez Legat in drugi potrošniki

Beograjsko podjetje "Tehno-oprema" bo izvozilo v Bolivijo 100.000 vprežnih plugov, ki jih bosta v ta namen izdelali tovarni "Procter" iz Leskova in "Lipos" iz Tuzie. Plugje bodo Boliviji dobavili do 1964.

Na polotoku Boriku pri Zadru so nedavno odprli avtokamp, ki lahko sprejme 1500 ljudi. Ta avtokamp spada med največje ob jadranski obali.

V novem turističnem naselju v Vrsarju na Istrski obali so zgradili 15 weekend hišic s približno 60 ležišči. Zdjaj gradiljo pot od Poreča do Vrsarja.

BREŽICE: brez slepomišenja

Res, letos pa ni oddiha, ne zastoja; nič kaj ne mislimo na počitnice. Komisije delajo, politično življenje v občini je razgibano in živahno. Pravkar smo sredi zborov občanov... Tako sta začela naš pogovor pretekli četrtek opoldne tovariša Ivan Živič, predsednik občinskega odbora SZDL, in Vinko Jurkas, sekretar občinskega komiteja ZKS v Brežicah. O tem povedo svoje tudi številke o zborih občanov:

na Čatežu 5. avgusta: 123 ljudi, 12. avgusta v Krški vasi in Skopcih: 90 oziroma 40 vaščanov, v Lenartu: več 200 občanov, 15. avgusta zvečer v Dobovi: nekaj nad 450 ljudi.

Dveji bodo zbori občanov v Gregovcih, Drenovcu in Dramlji na Bizeljskem; v nedeljo na Orešju, Bizeljskem in v Stari vasi, nato sledijo zborovanja v Globokem in v Cerkljah. Krajevni odbor v Pišecah pripravlja zbor z istim programom... nadaljujeta tovariša. Poglejmo podrobneje poročilo iz Dobove:

No pobudo krajevne organizacije SZDL je bil v sredo zvečer sklican zbor občanov, katerega se je udeležilo nad 450 članov Socialistične zveze. Po otvoritvi zbor se v razpravi sodelovali: predsednik ObLO Brežice, predsednik občinskega odbora SZDL, načelnik občinskega oddelka za gospodarstvo, predstavnik Vodne skupnosti za Dolenjsko in zastopnik podružnice zavoda za socialno zavarovanje iz Brežic. Na zboru smo razpravljali o važnih gospodarskih in političnih vprašanjih. Občane so najbolj zanimala tale vprašanja:

kako bo z gradnjo nasipa ob levem bregu Save (zdaj nastajajo ob večji vodi zaradi dograjenega nasipa na desni strani pri nas večje poplave kot prej); kako je s Pletilnico; kam je šel denar žage in mlina v Rigoncih; kako je s krajevnim samopripekcom. Na vsa vprašanja so ljudje dobili izčrpne odgovore. Naše kmetovalce pa je še posebej zanimalo, kako odkupuje kmetijska zadruga zemljo v zvezi z investicijami v kmetijstvu. To jim je lepo obrazložil kmetijski strokovnjak inž. Mile Pieterski. O vsem smo se živahno pogovorili in si takih sestankov

ter tako dobro obiskanih zborov še želimo! Na vseh naštetih sestankih sodelujejo predstavniki zadruge, ObLO, KGP in tovariši iz občinskega političnega vodstva. Povsod smo se temeljito pomenili o jesenski setvi; ljudi smo seznanili z občinskim programom investicij za kmetijstvo, ki ima za našo občino še prav poseben pomen je nadaljeval razgovor tovariš Živič. Povsod se je pokazalo, da ljudje želijo vedeti, kakšne načrte ima zadruga in KGP, da hočejo dobiti jasen vpogled v ta program in nadaljnji razvoj. Odkrit razgovor, brez slehernega slepomišenja, je največ vreden. Zbori so do slej povsod uspeli: zares smo seznanili ljudi s programom v kmetijstvu, to pa je bil tudi namen Socialistične zveze.

Dvajset let MDB

Mala srbska vasica Sanica je kraj, kjer se je 14. avgusta 1942 formirala prva mladinska delovna brigada. Brigada je opravljala zahtevno in odgovorno nalogo, ko je zbirala hrano in obleko za borce NOV. Precej mladincev, ki so bili v tej brigadi, je dočakalo konec revolucije v partizanskih odredih.

V spomin na ta dogodek so tudi v Metliki počastili 20-letnico MDB. Komandant MDB »Belokranjski heroji«, ki dela ta čas v Metliki, Rudi Dim je odkril spominsko ploščo, ki

KDO BO ODGOVARJAL?

O mostu čez Savo in Krko pri Brežicah smo že pisali. Te dni so popravili del betonskega tlaka na mostu čez Krko, kjer je bilo nevarno, da bi se udrl. Grozi pa nova nevarnost. Vsak čas se lahko zgodi nesreča na viaduktu med obema mostoma čez reki. Odgovorni činitelji bi se morali kar kmalu lotiti rekonstrukcije objekta. Menimo, da bo po morebitni nesreči prepoznati iskati krivca, zato rajši pravočasno odstranimo nevarnost. —ek

Seveda ni šlo kar tako lahko. Marsikje so polproletarci — tisti, ki sede na dveh stolih: dopoldne v tovarni, popoldne na koščku njive — jezno spraševali: »Kaj bo pa z našo zemljo? Krvavo smo si jo prislužili! S pokojnino ne bomo mogli živeti!« in podobno. No, nobena skrivnost ni več, da se bodo take »dvoživke« morali odločiti: ali za redno delovno razmerje, ali pa za prehod v čisto kmetijstvo. Bilo je treba odgovorjati tudi na resna vprašanja:

kaj bo s starimi ljudmi, ki niso več sposobni za delo? Kako se bo zaposlila odvisna delovna sila? Kako bo z zemljo v višjih legah? Tudi o teh problemih so na zborih ljudje dobili pojasnila: razširjena proizvodnja v KZ in v KGP bo prevzela nekaj delovne sile. V občini bodo

razširili sedanje industrijske in obrtne obrate in omogočili ljudem zaposlitev. Odveč je strah nekaterih, kam bodo šli.

Letos organizacije Socialistične zveze v brežiški občini res nimajo počitnic. V tesnem stiku so s svojimi člani, z ljudskim odborom in z vodstvi kmetijskih organizacij, da bi s skupnimi naporii razširili dosedanje uspehe v kmetijski proizvodnji svoje komunne. Pogumno se lotevajo novih nalog; dobro namreč vedo, da bomo samo z uvajanjem nove tehnologije in z načrtnim, stalnim širjenjem socialističnih oblik gospodarjenja dosegli potreben nadaljnji razvoj kmetijstva. Pri tem odgovornem delu sta Zveza komunistov in Socialistična zveza delovnega ljudstva brežiške občine v prvih vrstah. T. Gošnik

omemja mlade graditelje železniške proge Otovac-Bubnjarci in vse, ki so in ki bodo še gradili v Beli krajini. Tedaj se je brigada »Belokranjskih herojev« srečala z roško brigado in v prijateljskem vzdušju zaključila proslavo. V času proslavljanja 20-letnice MDB je Metlika živahno gradbišče. Med ropotom strojev se je znašla tudi MDB »Belokranjski heroji«, ki gradi gorjansko cesto. Na de-

Komandant brigade Rudi Dim je odkril spominsko ploščo, posvečeno 20. obletnici ustanovitve MDB in graditeljem v Beli krajini

Pred razpravo o novi ustavi

ALI LAHKO GOVORIMO O DRUŽBENI LASTNINI?

Kako opredeliti družbeno lastnino, je gotovo eno izmed vprašanj, ki bo dobilo pravičen odgovor v novi jugoslovanski ustavi. Znani jugoslovanski sociologi so o tem že povedali svoje mnenje, ki ga sestavljavci osnutka ustave zanesljivo ne bodo obšli. Dr. Jože Gorič pravi, da je lastnina v pravem pomenu pravi institut, ki zajema v različnih družbah različne vrste razpoložljivih pravic in pooblastil do stvari, ta različnost pa je odvisna od razvojnega stanja produktivnih sil. Pri nas imajo razpoložljivo pravico delovni kolektivi, ki pa seveda niso lastniki stvari, s katerimi upravljajo. Potemtakem je lastnik družba? Na to vprašanje odgovarja univerzitetni profesor dr. Maks Snuderl, ki meni, da na družbenem premoženju ne obstaja lastninska pravica. Družba je abstraktni pojem, zato ne more biti nosilec lastninske pravice. Država pa je to prenehala biti.

Iz tega sledi, da bi ta termin, namreč besedo družbena lastnina, lahko opustili in ga nadomestili z izrazom, ki bi bolj ustrezal dejanskemu stanju. V bistvu gre za družbeno premoženje ali družbena sredstva, s katerimi razpolagajo in upravljajo delovni kolektivi. Leti torej niso lastniki družbenega premoženja. Če bi to bili, bi jih nujno morali deliti na »bogate« in »revne«, odvisno pač od tega, ali bi bili lastniki velike, sodobne tovarne ali pa majhne delavnice. V resnici pa delovni kolektivi družbenega premoženja niso dobili v last, ampak so

dobili le pravico (in dolžnost!), da kot dobri gospodarji, seveda v imenu družbene skupnosti, razpolagajo in upravljajo z njim. Na družbenem premoženju potemtakem ne more biti lastninske pravice, ker si ga konkretni delovni kolektivi ne morejo deliti, o abstraktnem nosilcu lastnine — družbi pa seveda tudi ni mogoče govoriti.

LASTNINA ZEMLJE, OSEBNA LASTNINA IN DEDOVANJE

Ker so nekateri pletli govorce in delali preplah, češ da bo nova ustava odpravila privatno lastnino zemlje in dedovanje, je prav, da se na kratko dotaknemo tudi tega vprašanja.

Iz razprave, ki jo je objavljala dnevni tisk ali pa smo slišali o njej v izjavah vidnih osebnosti, ki sodelujejo pri izdelavi osnutka nove ustave, sledi, da so govorice o ukinitvi privatne lastnine zemlje neutemeljene. Glede tega ne bo nobenih sprememb. Še več. Zemljiški maksimum, ki je sedaj določen z zakonom, bo najbrž našel mesto v posebnih ustavnih določbi. S tem se bodo razblinile iluzije tistih, ki pričakujejo, da bo zemljiški maksimum, ki znaša 10 hektarov, kdaj v prihodnosti povečan. Ti obeti so odveč, ker je pač jasno, da bi povečanje zemljiškega maksimuma odprlo vrata izkoriščanju. (Temu pa pri nas ni več povratka!) Vrh tega pa bi določba o zemljiškem maksimumu v ustavi, ki je seveda ne sprejemamo za kratek čas, pomenila jasno zagotovilo, da naša kmetijska politika ne teži k okrnjanju privat-

ne lastnine oziroma splošni nacionalizaciji zemlje. Naša pot nadaljnega napredka kmetijstva in rasti socialističnih odnosov na vsaj je mogoča, kot je bilo že večkrat poudarjeno, ne glede na obstoj privatne lastnine, v oblikah, ki so kmetovalcem že tako in tako znane in se vanje, na primer v kooperacijo, že tudi vključujejo. Pri nas se, kot je znano, odvija proces podružbljanja kmetijske proizvodnje ne le z razširitvijo družbenega sklada kmetijstva, ampak tudi z vključevanjem privatnih kmečkih gospodarstev v proizvodno sodelovanje z zadrugo ali, kakor temu pravimo, v kooperacijo. Seveda pa bomo še naprej razširjali družbeni sklad obdelovalne zemlje — o tem je nedvoumno in jasno spregovoril IV. plenum CK ZKJ — toda ne z nacionalizacijo, ampak z nakupom zemlje, prek zakupa, z melioracijami in na druge načine. Prav tako pa je jasno, da si tudi privatni kmetje lahko zagotove ugodnejši materialni položaj le z vključevanjem v napredne oblike kmetijske proizvodnje, prek proizvodnega sodelovanja z zadrugo.

Tudi dedovanje — o tem je Delo objavilo pismo univ. prof. dr. Snuderla — ostane v sedanjih oblikah. Pri tem pa bo seveda treba urediti problem nominalnega ali navideznega lastništva. Lastnik zemlje — v okviru dovoljenega maksimuma — naj bo le tisti, ki jo tudi obdeluje.

Prav tako bo ustava zagotavljala obstoj osebne lastnine, to je sredstev osebne rabe in osebne potrebnje. Glede tega, razumljivo, ne more biti nobenih sprememb, saj je osebna lastnina temeljna osebna pravica. Socializem je usmerjen k ostvaritvi človekove osebne sreče in k čim popolnejšemu in bogatejšemu zadovoljevanju njegovih potreb in želja.

DOLENJSKA GALERIJA - pomembna kulturna pridobitev Novega mesta in Dolenjske

(Zapisek s seje muzejskega sveta Dolenjskega muzeja)

11. avgusta t. l. je bila seja muzejskega sveta (upravnega odbora) Dolenjskega muzeja, ki so ji prisostvovali tudi povabljeni predstavniki občinskega in okrajnega ljudskega odbora. Poleg tekočih vprašanj, ki zadevajo normalno poslovanje muzeja, so bila razpravljana tudi vprašanja, ki pomenjajo važno prelomnico v razvoju te naše kulturne in prosvetnovzgojne ustanove. Bilo je to predvsem vprašanje ustanovitve in ureditve Dolenjske galerije, poleg tega pa tudi naloge, ki jih mora opraviti muzej v zvezi z bližnjo šestletnico Novega mesta, to se pravi do l. 1965.

Danes poročamo v prvi vrsti o ureditvi Dolenjske galerije, ki pomeni važno in nujno dopolnitev kulturnih ustanov, ki delujejo v Novem mestu. Vsi smo pričeli naglega razvoja našega mesta tako v njegovi zunanji rasti kot v izgradnji industrijskih podjetij na njegovem področju. Vloga našega mesta kot upravno-političnega, gospodarskega in kulturnega središča ne samo področja okraja temveč pretežnega dela Dolenjske, je vse bolj in bolj pomembna, terja pa tudi izgradnjo kulturnih ustanov od nujno potrebnih novih šolskih zgradb in kar je z njimi v zvezi do novega ljudskoprosvetnega središča v Domu ljudske prosvete ter pridobitve novih prostorov za potrebe študijske knjižnice in Dolenjskega muzeja. S tem zadnjim je v zvezi postavitev posebne paviljonske zgradbe ob sedanji stavbi Dolenjskega muzeja za ureditev Dolenjske galerije.

Odveč bi bilo se posebej dokazovati nujnost take galerijske zbirke. To je danes v svetu in pri nas doma splošno znana in priznana potreba vsakega, tudi majšega kulturnega središča. Saj poleg Narodne in Moderne galerije v Ljubljani ter Umetnostne galerije v Mariboru uspešno delujejo in uživajo splošen ugled galerije v Slovenjem

Gradcu, Ptuj, Celju, M. Soboti, Piranu urejujejo pa prostore za galerijsko zbirko v Škofjeloškem muzeju in še kod. Pri tem seveda ne smemo spregledati Gorjupeve galerije v Kostanjevici in prav tam nastajajoče zbirke male in velike lesene plastike, plod dela udeležencev mednarodnega kiparskega simpozija Forma viva.

Naloga Dolenjske galerije in njen pomen je predvsem v tem, da zbira, hrani in razstavlja dela dolenjskih umetnikov in tistih, ki so na Dolenjskem živeli in delali ali delajo, kot onih, ki so zlasti v preteklosti delali za Dolenjsko. Težišče galerijske zbirke pa mora biti na prikazu raz-

voja novejših in sodobnih umetnosti, ki je nastajala in nastaja na Dolenjskem. Tako je predvideno, da bi imela galerija tri glavne oddelke, ki naj predstavljajo razvoj umetniškega ustvarjanja pri nas: a) od srednjega veka do 19. stoletja, b) 19. stoletje do nastopa moderne in c) sodobno umetniško ustvarjanje.

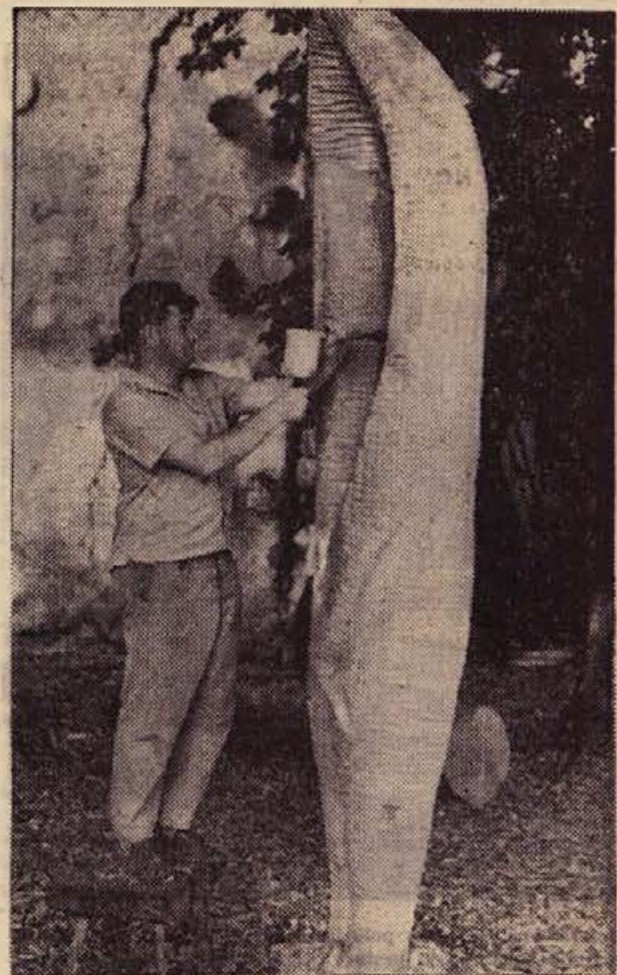
Poleg tega naj bi galerija kot prosvetno vzgojna ustanova imela še poseben prostor za prirejanje občasnih umetnostnih, kulturnozgodovinskih in podobnih razstav ter tako imela možnost ne samo občinstvu temveč zlasti šolski mladini posredovati seznanjenje bodisi z delom posameznih umetnostnih ustvarjalcev,

bodisi njihovih struj ali stilnih obdobij itd.

Muzejski svet je s pregledom, preučitvijo in odobritvijo predloženih načrtov za izgradnjo galerijskega paviljona pri Dolenjskem muzeju dejansko že položil temeljni kamen Dolenjski galeriji. Načrt za potrebno zgradbo je izdelal mladi arhitekt Fr. Filipčič iz projektivnega biroja GP »Gradbenik« v Brežicah, osnutke načrta pa so predhodno pregledali in odobrili ter z nasveti koristno sodelovali tako urniv. prof. arh. Marjan Mušič kot praktični poznavalci galerijskih problemov iz Moderne galerije.

Prizadevanje za ustvaritev Dolenjske galerije je našlo vso podporo pri republiškem Skladu za pospeševanje kulturne dejavnosti, ki iz svojih sredstev prispeva polovico gradbenih stroškov, s čimer je omogočeno, da bodo v kratkem na muzejskem vrtu zapelle lopate in bodo marljive roke začele graditi hram umetnosti v središču naše Dolenjske.

O ostalih vprašanjih, ki so bila obravnavana zlasti v zvezi šestletnice Novega mesta, pa drugič. J.

Akademski kipar Stane Jarm iz Kočevja med delom na letošnjem simpoziju Forma viva v Kostanjevici

V začetku septembra: II. RIBNIŠKI FESTIVAL

V Ribnici na Dolenjskem se te dni vneto pripravljajo na II. RIBNIŠKI FESTIVAL, ki bo od 2. do 9. septembra. Tudi letos so organizatorji poskrbeli za pešter spored prireditev, ki se bodo zvrstile v Ribniškem gradu (v slabem vremenu pa v dvorani Partizanovega doma), vsakokrat ob 19. uri zvečer. Program prireditev je takle:

2. septembra ob 19. uri: gostovanje Ljudskega odra iz Celja s Kreftovimi Celjskimi grofi;

4. septembra: večer telesne vzgoje;

5. septembra: gostovanje Narodnega gledališča »Ivan Zajc« z Reke s Shakespearovo dramo Romeo in Julija;

6. septembra: Marin Držić - »Zenska pamet«, gostovanje Narodnega gledališča z Reke;

7. septembra: koncert pevskega zbora »Jakob Galus« iz Kočevja;

8. septembra: Ribniški večer humorja (priredili ga bodo ribniški humoristi s člani Svobode in s Siemenskimi fanti);

9. septembra bo na zaključni prireditvi nastopila domača Svoboda z Držičevo komedijo »Dundo Maroje«.

OBIŠČITE PRIJAZNO RIBNICO IN NJEN LETOŠNJI FESTIVAL

SLOVENSKI KIPAR STANE JARM

Letošnji zastopnik slovenskih kiparjev na mednarodnem srečanju v Kostanjevici je akademski kipar Stane Jarm. Njegovo ime je znano zlasti iz zadnjega leta, ko je mladi kipar dobil za delo »Materi talcev« drugo likovno nagrado republiškega odbora za proslavo 20-letnice revolucije, in pa po televizijskem filmu »Avtor je razreda«.

Rod Jarmov izhaja iz Korenitke, torej iz tiste dežele, ki jo je naš pisatelj Ivan Zorec popisal v tako klenem jeziku kot malokateri slovenski pisatelj. Zgodba njegovega rodu je dokaj preprosta. Iz Korenitke jih je vodila pot v Osilnico, kjer se je 31. oktobra

1931 rodil Stane. Njegov oče je bil znan podobar in zanimalo ga je, da je podobarstvo bilo tudi v družini njegove matere. V bosih letih je Stane pasel živino v Osilnici in okolici ter se zelo navezal na svoj domači kraj in ljudi. To je nemara vplivalo nanj, da je po končani osnovni šoli v Osilnici, šli za umetno obrt v Ljubljani in akademiji za upodabljajočo umetnost v Ljubljani ter dvoletni specialki pri akademiku Borisu Kalinu šel za profesorja likovne vzgoje v Kočevje, kjer že pet let živi in ustvarja.

KOČEVJE MU JE PRI SRCU

Na gimnaziji je vse sile posvetil vzgoji mladega rodu ter na tem področju dosegel marsikaj takega, kar lahko služi za vzgled pedagoški praksi in teoriji. Enega takih dosežkov so pokazali tudi v posebnem filmu »Avtor je razreda«. Prof. Stane Jarm je z učenci poslikal na temo »Moj kraj včeraj in danes« tri učilnice, ki so delo kolektiva - razreda, ki je pod njegovim vodstvom s širokimi zamahi na stene upodobil to, kar vidi in kar v vsesplošnem napredku zna o svojem mestu. Avtor je bil razred, dirigent pa prof. Stane Jarm.

Pravega ateljeja sicer še ni, marveč za zdaj vedri pri hišniku Šeškovega kulturnega doma v Kočevju. Pravi, da se kar ujemata. Hišnik ima veliko smisla za lutke in je neke vrste maivni umetnik,

Jarm pa uresničuje svoje zamisli v različnih materialih, najbolj pri srcu pa mu je les.

»Ko sem dobil nagrado za svoje delo ob 20-letnici revolucije,« je povzel Stane Jarm, »sem se prijavil na razpis simpozija FORMA VIVA. Dobil sem pogum. Na razpisu sem uspel in se veselil srečanja z umetniki raznih dežel, Kostanjevica sama me je z raznoliko kulturno dejavnostjo ter s svojo prirodno lepoto takoj osvojila. Umetnik se tu sprosti, preda neki svobodni širini, ki dobro vpliva na njegovo ustvarjalnost. Brez predsodkov smo. Tu ne igra nikake vloge različnost, ras, političnih prepričanj in umetnostnih koncepcij, pa celo različni jeziki niso ovira za svobodno izmenjavo izkušenj in mnenj. Družina smo, prava družina, kakršno bi človek želel vsemu svetu, ki naj bi bil lep, harmoničen, dober in ustvarjalen, brez sovraštva, rožljanja z orožjem in spletke, ki ogrožajo človeško dostojanstvo vero v prihodnost in človekovo osebnost ter ustvarjalno svobodo. V tem vidim tudi najplemenitejše namene simpozija, ki si iz dneva v dan vse bolj utrjuje ugled doma in po svetu.«

GOREČE VASI SO SE ODELE V ČRNINO

»Zakaj sem si izbral tak motiv, vprašujete? Povedal sem že, da sem doma iz Osilnice. V naši vasi so Italijani pobili vse moške. Gotovo je v vasi več kot trideset vdov in niti enega vdovca. Takrat sem bil še majhen, toda tako majhen spet ne, da ne bi groza strašnih požigov in pobojev pustila sledi v mojem srcu. Motiv žalujočih mater, ki so izgubili svoje moške in sinove, dušeci dim požganih vasi, ki se je valil nad krvavečo pokrajino, vse to je ostalo v meni, vse to terja od mene upodobitev, zato se k njim vračam znova in znova.«

Umetnik je svoje podobe poenostavil, odrgel vse, kar je nebitnega, da je še bolj poudaril vse, kar je bistveno. Kakor ogromne gmote se pno zoženi in podolgovati obrazi mater, zaviti v črnino, mater, ki v svojem boleznem kriku stiskajo k sebi otroke, edino, kar jih še veže na pri-

hodnost spričo izgubljene in tragične tekdanjosti.

V kostanjevski galeriji simpozija FORMA VIVA bodo stale tri take matere, v ozadju pa vizija talcev, ki se v svojem smrtnem boju poslavljajo od vsega, kar jih je doletelo obkrožalo in za kar so živeli. Temu ugašajočemu življenju je dal kot svetlo nasprotje-otroke v naročje mater in s teh naročij bodo nekoč poleteli v prihodnost in nadaljevali vse tisto, za kar so njih očetje in bratje umirali...

Kakor je na prvi pogled videti njegovo ustvarjanje abstraktno, je vendarle polno konkretne vsebine, ki je tesno vezana na čase, ko se je krojila usoda naših narodov. Zato bodo Jarmove stvaritve na kostanjevskem simpoziju odraz stisk in bojev, obupa in vere v prihodnost, pa tudi dokument osvobodilnega boja slovenskega naroda. Prav ta dejstva pa Jarma do neke mere ločujejo od drugih ustvarjalcev, ki nastopajo v likovnem in človeškem smislu s posemem drugimi motivi in problemi.

UMETNIKOVI NAČRTI

»Rad bi delal, čimveč delal, rad bi dobil pošten atelje, rad bi videl, da bi se tudi Kočevje kar najbolj razgibalo in tudi kot tako nekaj pomenilo, rad bi razstavljal.«

Stane Jarm, ki je preprost, skromen in delaven umetnik, bo prav gotovo uresničil svoje načrte. To ni več samo njegova želja, marveč želja vseh, ki ga poznamo in ki želimo njemu ter njegovi ožji deželici čim srečnejši jutrišnji dan.

LADO SMREKAR

Nesreča v simpoziju

Preteklo sredo se je ponesrečil venezuelski kipar prof. Pedro Baretto. Ko je začel z ostro sekiro obdelovati nov kos lesa, mu je leta zdrknila tako nesrečno, da mu je presekala dve kiti na levi roki. Ponesrečenca so takoj peljali k zdravniku, ki pa ga je napotil v brežiško bolnišnico. Nesreča je vse umetnike zelo prizadela, zlasti še, ker pomeni kiparju roka življenjsko eksistenco.

Sveti za program pri kinematografih

V našem listu smo že pisali o vprašanju kinematografije in dali precej poudarka svetom za program pri kinematografih, ki jih le-ti nimajo. Če jih je ObLO že imenoval, pa so kmalu prenehali delovati, češ da nimajo kaj delati. Uradni list FLRJ - zadnja julijska številka - je objavil Zakon o varstvu domačega filma in o organih družbenega samoupravljanja na področju filma. Glavna razlika

med določili starega in novega zakona je predvsem v tem, da novi zakon svete za program ne samo priporoča, temveč jih uzakonja. Sveti, ki so pri občinskih ljudskih odborih pristojni za področje kulture, bodo morali nove svete za program imenovati iz vrst državljanov, ki lahko pripomorejo k izpolnjevanju teh nalog in iz vrst članov kolektiva. Vsak svet naj šteje najmanj sedem članov, od teh ena tretjina odpade na člane kolektiva.

Vloga teh svetov je v novem zakonu zelo široka, saj bi moral svet za program dati podjetju mnenje o filmskem programu, ki ga namestnik kinematografa prikazuje, ter predlaga vključitev posameznih filmov v program. Ze to je dovolj odgovorno delo in zahteva dobro poznavanje filmskega repertoarja. Sodelovanje pri oblikovanju tekočega programa pa ni edino delo svetov za program, kajti zakon pravi, da dajejo sveti tudi mnenje in predloge organom delavskega samoupravljanja v podjetju ali vodstvu kinematografa. Sem spadajo mladinske filmske predstave, premiere domačega filma, filmski večeri, filmska gledališča, šolske predstave, kinotečne predstave, diskusijski večeri, filmske razstave, pro-

paganda, delo s starši mladih obiskovalcev kina itd.

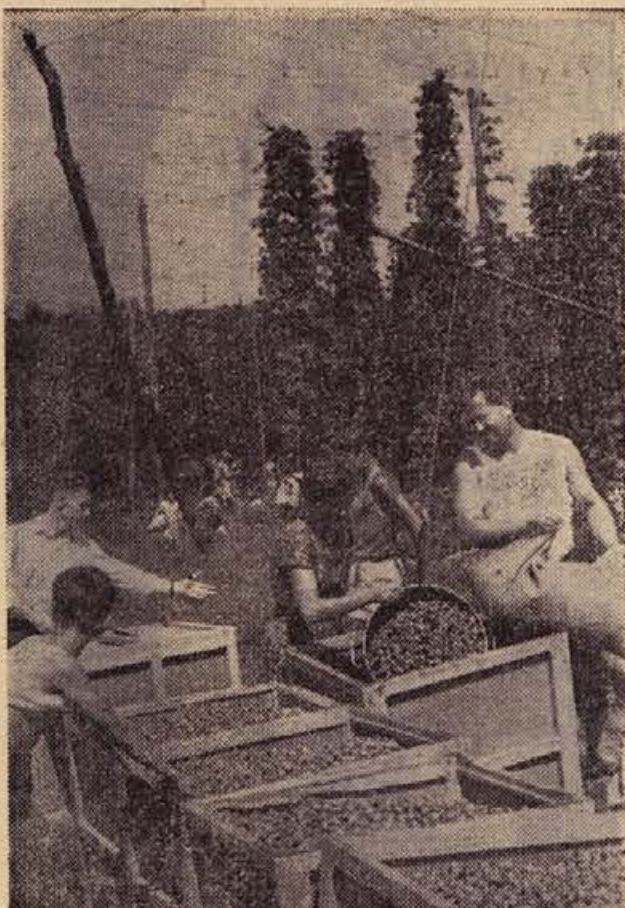
V svetih za program dobiva naša reproduktivna kinematografija dragocene sodelavce, hkrati pa bodo sveti tisti družbeni organi, ki bodo problematiko kinematografov neposredno prenašali občinskim ljudskim odborom.

Ker v našem okraju ti sveti do sedaj niso delovali, je nujno, da jih občinski sveti za kulturo (tako imenujejo. Povsod, kjer bodo sveti dobro delali, bodo uspehi kmalu vidni. Dela imajo dovolj, in če bodo resnično zaživi, bodo dobra pomoč kinematografskim podjetjem.

FRANC SEGEDIN

Akademski kipar Vojin Stojić iz Beograda se je lotil v kostanjevski osnovni šoli tudi doprsnega kipa pokojnega slikarja Vlada Lamuta. Na sliki: umetnik med delom

Pri belokranjskih hmeljarjih

«Grenka roža» — tako mnogi imenujejo hmelj — je v Črnomlju dozorela in 15. avgusta privabila prve obirale. Na hmeljišču se je zbralo okrog 100 ljudi. Nekateri so hmelj že obirali, za druge je bila to novost. Novincem je »skrivnost« obiranja pojasnil inž. Dvoršak. In že se je razlegel smeh na hmeljišču, živa belokranjska govorica...

— Kakšna je kvaliteta pridelka? — sem vprašal inž. Dvoršaka.

— Kaj naj bi pripovedovali! Sam lahko presodiš po tem, kakšne volje smo. Sicer pa pogled in presodi!

Strokovnjak je bil nasmejan. Zadovoljen. Zreli zeleni storžki so mi povedali, da je hmelj izvrstni. — Če bo do konca tako lep, bomo zelo zadovoljni, — je rekel inž. Dvoršak.

— Samo kvaliteta odloča o uspehu! — je povedal inž. Golob. — Zato je bolje, da pridelamo kilogram prvovrstnega kot štiri kilograme hmelja četrtega razreda.

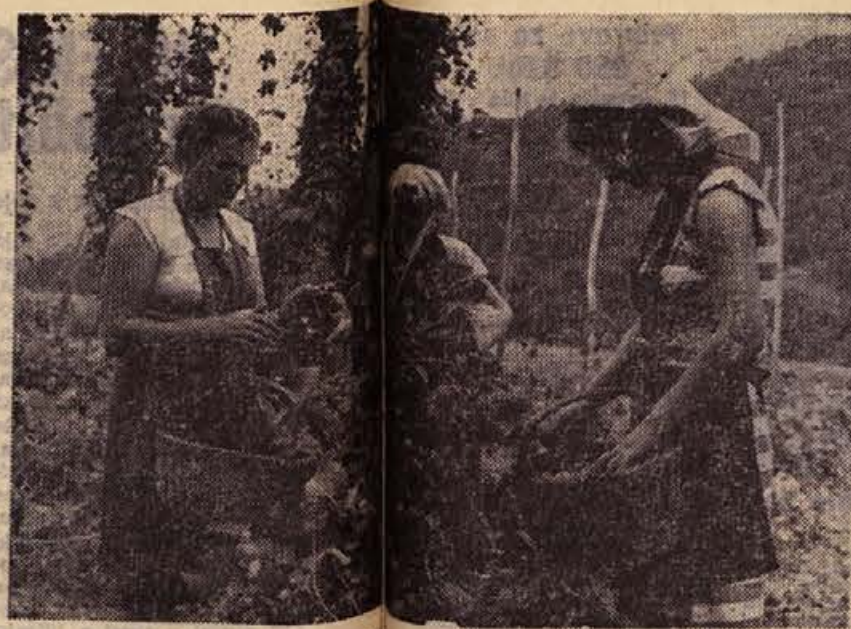
— Koliko boste plačali obiralcem?

— Stalni obiralec 80 dinarjev za škar, ostalim 70 dinarjev.

— Vroče je, vroče... — Tako so odgovarjali obiralci, ko sem jih spraševal, kako jim gre. Z obrazov jim je curjalo.

Najmlajši obiralec je bil štiriletni Mitja. Pomagal je bratu. Ko je zagledal fotoografski aparat, se je umaknil. Darček in Biki, ki sta pred kratkim prišla z morja, sonce ni moglo do živca. Ivanka, Milena in Branka so prišle iz Lovek. — Pa domov? — sem jih vprašal. — S traktorjem, če nas bo hotel peljati.

Delo je napredovalo.

Na hmeljišče brežiške kmetijske zadruge vsak dan od 200 do 260 žensk, otrok, pa tudi fantov in moških. Skoraj 15 km od doma, kjer le malo ali pa celo nič ne zaostaja za Savinjsko dolino. Zato bodo tu pridelani hmelji se razširili. Na sliki: takole hitijo pridelne obiralec, ki so prišle na hmeljišče iz vasi na Krškem polju

Štiriletna Martica sama preko noči v gozdu

V petek, 3. avgusta, je ob štirih popoldne odšla štiri letna Martica Jerič s stricem J. C. k sorodnikom na Brezovo reber. Ko sta se zvečer ob sedmih vrnala v Dol. Stražo, se dobi stric Jože opletičnil napad. Bila sta še daleč v gozdu in mala Martica si ni mogla drugače pomagati, kot da je sama krenila dalje. Pot jo je zanesla namesto v bližino Dol. Straže proti Drenju v Sotesko. Preko noči je prehodila težko, naporno in nevarno pot kakih 13 kilometrov. Imela je srečo, saj je hodila po medvedjih sprehajališčih. Ko jo je v soboto zjutraj ob pol sedmih našla Pavla Filčič iz Drenja pri hlevu, je bila Marta vsa izmučena, vsa se je tresla, vendar je vedela povedati, cigava je, in najdilečija jo je odpeljala domov v Stražo.

Oče dekletca Ciril Jerič in mati Marta, ki sta bila vsa noč v skrbeh za ljubljeno in sta že ponoči ukrenila vse, da bi jo našla, sta bila zelo vesela, ko se je mala Marta zdrava vrnila domov. Lahko verjamemo, da je in tako pot ne bosta več pustila. Govorijo pa tudi ne bosta pozabila pomoči pri iskanju, ki so jo nesebično nudili logar Zigmund Brezove reber, ki se sredi noči vstal in se z Martinim očetom podal na

KRISTINA ŽIVULSKA Pismo prijatelji

Draga prijateljica! Vprašuješ me, kako je minil porod. Popolnoma razumem, zakaj se tako zanimaš; vem, da je samo tvoje prijateljstvo vzrok tvoje skrbi. Poskušala ti bom podrobno opisati, kako se je vse to zgodilo.

Okoli desete ure zvečer sem rekla možu, da čutilim prve popadke. Mož je nekoliko prebledel, kar je skušal prikriti. Toda že po desetih minutah sem opazila, da bi bilo bolje, če bi mi dala baldirjan. Njegov pogled je govoril, da lahko vsak hip pričakujem najhujše.

Baldirjan, ki sem mu ga dala, je pogoltnil kot pravi mož. Niti spali se ni.

Okoli polnoči sem opazila, da se počutim mnogo bolje. Toda malo pozneje so se mu pričele strahovito tresli roke. Pogledala sem ga in ga prosila, naj mi iskreno pove, ali bi hotel kakšno pomirjevalno sredstvo. Odgovoril je, da je popolnoma miren, toda v tem trenutku si je s cigareto prežgal hlice. Na srečo se ni opeknil. Kljub temu je bil videti, kot da bi ga žvega sežgali.

Okoli tretje ure zjutraj sem poklicala zdravnika. Dal je mojemu možu injekcije morfija. Mož pri tem z očmi ni niti trenil, toda malo pozneje se je pričel bedasto smehljati in mi zastavljati vprašanja, kot na primer:

— Ali se spominjaš, draga, kako je bilo lanskega maja lepo vreme?

Na to je nekaj ur tekal po sobi gor in dol, vil roke in stokal. Ko sem ga vprašala, ali so to solze, kar mu teče po licih, mi je moško odgovoril:

— Neumnost, to je samo najnavadnejši nahaod!

Ob enih popoldne je brez besede zvalil po tleh. Čez pet minut je deček zagledal luč sveta.

Mož se zdaj že kar dobro počuti.

Prisrčno te pozdravlja in poljublja

Kristina

Jutrasji koši se hitro polnijo. Škar za škarom zelene rože prihaja izpod urnih prstov; obiralec listek, »grenka roža« pa takoj v sušilnico... Tako je to dni na hmeljiščih v Beli krajini, ob Krki in Savi (Foto: Jože Skof)

Cepivo proti raku?

Vse človeštvo čaka na čudež, ki bi uničil »sodobno bolezen« — raka. Tri desetletja se je ukvarjal sirijski zdravnik dr. Abdel Hafiz Oulabi z raziskovanjem le zaščitne bolezni v upanju, da bo našel učinkovito protisredstvo. Sedaj javlja, da je ta raziskovalec v Damasku uspel. Za njegov serum so se začeli zanimati zahodnoevropski inštituti, neka farmaceutična tovarna pa bo verjetno v kratkem začela raziskovati postopek, po katerem naj bi ta serum začeli izdelovati.

Ce so uspehi, ki jih je dr. Oulabi dosegel, resnični, potem bo možno uspešno zatirati nekatere vrste te bolezni, ne da bi škodovali človeškemu organizmu. Morda bi bilo možno splošno cepljenje proti raku.

Rezultati sirijskega raziskovalca so res omembe vredni, saj je ogromno dela, ki ga sicer v Ameriki, v SZ in v nekaterih drugih državah opravljajo številni znanstveniki, opravil kar sam. Če bo praktična preizkušnja njegovega cepiva pokazala tolikšen uspeh kot njegovi laboratorijski poskusi, potem bo to resnična odročevitev za vse bolnike, ki jih je ta zahrbtna bolezen napadla.

Črnogorske poletne razglednice

Kotor, mesto pod Lovčevom in Crni gorci, bilo pred dnevi deset dni gostitelj 96 udeležencev seminarja za tiflopedagoške in članov organizacije slepih iz vse države. Profesionalno rehabilitacijski slepih so obdelali v desetih predavanjih, sklepi seminarja pa bodo prav gotovo predmet obravnave vseh oblastvenih organov in društvenih organizacij. Posveti v Kotoru pomeni prelomnico v reševanju »problematike slepih« v ožji.

Gostitelji so za udeležence seminarja pripravili vrsto izletov in krajsih potovanj po okolici. Prebili smo nešteto ur v najlepšem zalivu Jadrana, v Kotorškem zalivu.

Kotor je dobro poznan, zlasti tisti del z znamenitim obzidjem in cerkvi sv. Trifunja ter pomorskim muzejem, manj pa je znan novi mestni predel, ki se šele razvija. Tu je vse polno servisnih delavnic. Te popravljajo avtomobile, ki odgovarajo na strmih cestinskih serpentinah. Tam je zrasla tudi tovarna plavaga radiona — Riviera. Kopalnice je novo in najlepše v Boki.

Kdor hoče spoznati lepote okrog Boke Kotorške, mora najmanj nekajkrat na pot. Če se popelješ z ladjo po Boki do Hercegovača (potovanje traja okrog 4 ure), ima zlasti fotokamera dovolj dela. Zanimiva je vožnja z avtobusom proti Dubrovniku. Škoda, da imajo na raspolago premalo prospektov. Pa smo bili kljub temu zadovoljni, ker je bil ravnatelj muzeja v Kotoru prof. Mijusković pripravljen o znamenitostih pripovedovati tudi v popoldanskem času.

Televizorji v Sloveniji

V zadnjih letih se je zelo povečalo število televizorjev, kar kaže na hitrem razvoju televizijskega omrežja. Ob koncu leta 1960, ko so uvedli obvezno registracijo in prvič popisali sprejemnike, jih je bilo 3444, po enem letu se je število povečalo na 10.481, ob koncu maja 1962 pa na 16.562 ali približno za petkrat v primerjavi z letom 1960.

Mož iz Colorada

Ne, to ni mož iz Colorada. Jože Stariha iz Dragomlje vasi je prav belokranjski koreninac, toda v Coloradu je živel 35 let. Šele pred kratkim se je vrnil v domačo vas.

Vprašal sem ga po tem in onem. Pa je povedal:

— Pred 35 leti sem se odselil v Colorado, ZDA. Delal sem v rudniku zlata, srebra, svineca in bakra, 650 metrov pod zemljo. Ni bilo lahko.

Ko sem ga vprašal, s čim se je razen dela še ukvarjal, je dobrodušno dejal:

— Moj skoničiček je bil lov. Pogledj tale srna je imela več kot 200 kg. So tudi take, ki dosežejo 350 kg. Ujel sem jelena, ki je imel 500 kg, nekateri, pa so težki tudi po 900 kg.

Jože Stariha je pokazal sliko srne, ki je bila skoraj dvakrat toliko dolga kot človek, in sliko jelena, ki je bil večji od voila.

— Bi povedali kakšno zanimivost iz življenja v Coloradu?

— Iskalce zlata, ki živijo v soko v hribih, postavlja življenje na posebno mesto na ameriških tleh. Vrtajo zemljo, kopljejo, da bi našli rudno. Nahajališča potem prodajo za debele dolarje. Nekaterim se to kmalu posreči, dru-

Jože Stariha je po 35 letih življenja v Coloradu zdaj spet vašan Dragomlje vasi

gi ostanejo praznih rok vse življenje. Če ne bi bili tudi lovci, ne vem, kako bi bilo... Potem je pokazal sliko, na kateri so bili ostanli vasi, ki so jih sovražili in prezirali.

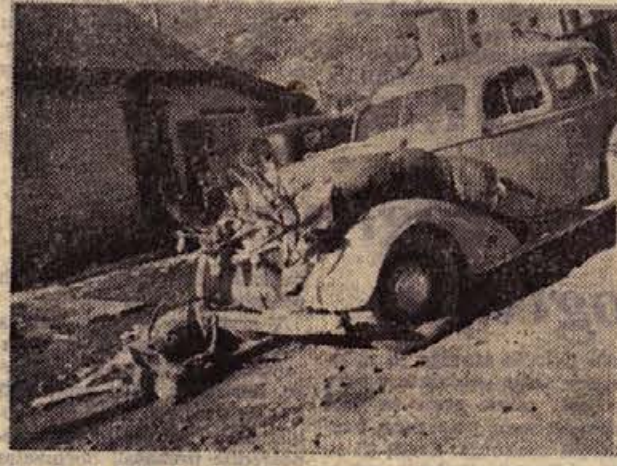
— Kako ste vi prešli mejo?

— Cariniki so bili z nami zelo prijazni. Nicesar niso vzel in nič ocarinili. V Sečani je priredila sprejem Slovenska izseljenska matična. Ljubljana se nam je zdela skoraj povsem nova. Začutili smo se vrveži avtomobilov, moderni cestni, tolikim tovarnam, bogato založenim trgovinam in postroboji v gostilnah. Nismo videli revščine, lačnih in raztrganih, o katerih smo slišali v tujini. Ljudje so hodili svobodno v cerkev.

In slednjič se Bela krajina... Ne, vsega tega nisem pričakoval. Le kdaj je zrasla industrija?

— Kako pa zdaj doma? Vaš sedanji konjičček?

— Ribič sem. Lovim v Kolpi. Metiški ribiški družini se zahvaljujem za dovoljenje. Se se bom s skarok vozil na Kolpo, lovil ribe in poslušal prijetno šumenje reke. Srečen sem v domovini. Spoznal sem, da je domovina res kar pred ostalimi rojaki. Pravijo,

Takole je Jože Stariha pripeljal z lava tri jelena na svoji »karis« v Coloradu

LEPA POTEZA PRODUCENTA FILMA »FRA DIAVOLO«

Italijanski producent Giovanni Adessi je po zaključku snemanja filma »Fra Diavolo«, za katerega je nudil tehnične in umetniške usluge ljubljanski Filmservis, izjavil, da bo prikazovanje filma v Jugoslaviji odstopil brezplačno v dobrodelne namene. Istočasno pa namerava producent Adessi prirediti premiero filma v Beogradu in Zagrebu.

UREDNISTVU »BOKE«

Obiskal sem uredništvo »Boka«, glasila okrajnega odbora SZDL v Kotoru. List ima okrog 3000 naročnikov, izhaja pa že štiri leta. Nova številka bo tiskana v Cetinju.

Zanimali so se za slovenski tisk. Povedal sem jim, da imamo v novomeškem okraju Dolenjski list. Objubil sem, da jim pošljem številko v zameno za »Boko«. Tudi izmenjava izkušnje je dragocena.

Marijan Tratar

Brežiški gasilci so takole pokazali svoje sposobnosti, ko so 5. avgusta proslavili 80. obletnico društva

JACK LONDON: KRISTOF DIMAČ PRIREDIL: Stanko Simenc RIŠE: Janez Gruden

51. Na lovu ju je spremljala sreča. Kljub temu da je naval za zlato pognal divjačino daleč v gore, sta kmalu naleta na njo. Nekoliko msa sta zamenjala za vprego sestradanih psov. Ves teden sta jih krmlila, potem sta jih vpregla in začela voziti na trg v lačni Dawson.

52. Dva meseca nata sta bila spet pri »zajemem rogu«. Lov je bil končan, meso rasprodano. In tako sta imela skupnega premoženja 3000 dolarjev v zlatem prahu in izborno žansjo vprego. Zdal jima je šlo, kako dobiti živčica za zlati prah, kajti v Dawsonu je zavladal glad.

53. Z živčcem sta našli izstaknila sta nekega prekupčevalca, ki jima je prodal premoženje za 3000 dolarjev. In jima je prodal premoženje za 3000 dolarjev. In jima je prodal premoženje za 3000 dolarjev.

54. Bil je 65 pod ničlo. Ves Dawson se je zbudil. Ko sta dospela do glavne ulice, je že nad sto mož stopal za njima. Prihajalo jih je vedno več, kot bi bilo preseljevanje narodov. Pospešila sta korake in jela prehitovati stampejarje. Poznala sta zakon stampeje: Kdor prej pride, prej melje!

NIKOLAJ LOBKOVSKI: Kočljiv dogodek

Kakor v vsaki prodajalni z živili je bilo tudi v »Delikatessi« mnogo ljudi. Vsak je nekaj zahteval, vpraševal, kupoval. Za putlo je bilo slišati prodajalčev glas:

— Izvolite, tule je vaša šunka! Rib trenutno nimamo! Ne morem, človek božji! Vsi hočejo to, nočejo tistega...

Neki deček je izvelikel iz šolske torbe zvezek. Za putlo so se za stekleno pregrajo sukale roke v belih rokavih in obrabi v belih kapah. Eden od teh obrazov, ki je imel veliko bradavico na licu, je bil dečku najbolj všeč. Nepristano je strmel v prodajalca, ki je čudovito manipuliral s šunko in tehniko.

— Ali kaj želiš? — ga je vprašal prodajalec, ko je začutil na sebi vztrajen pogled. — Državljani, pustite otroka naprej! Kaj bo odrajal, mali?

— Petru so naročili, naj kupi sto gramov salame po 18 rubljev kilogram, — je dejal deček.

— Sto gramov, — je ponovil prodajalec in si nekaj zapisal na kos papirja. — Dalje!

— Potem sto petdeset gramov masla po 28 rubljev 50 kopejk kilogram, — nadaljuje deček in gleda v svoj zvezek.

— Sto gramov... dva rublja in 85 kopejk, — si piše prodajalec, — in še petdeset gramov... to je rubelj in 43 kopejk. kaj še?

— Dvesto gramov šunke po 29 rubljev kilogram in sedem limon po dva rublja in 75 kopejk.

— Dvesto gramov in sedem limon. Dobro! Se kaj?

— Vprašanje se glasi: koliko mora Peter plačati za vse to? Prodajalec prične računati.

— Torej... rubelj in osemdeset kopejk... dva rublja in 85 kopejk... M-m-m! Devetnajst, petindevdeset... m-m-m! Skupaj torej 35 rubljev in 91 kopejk. Ali želiš, da ti to takoj pripravim?

— Ni treba, — je dejal deček, hotel sem samo videti, koliko vse skupaj stane...

Popoldne je prišla v delikatso zasopla debela ženska z rumeno ruto in vlekla za roko skušnaranega dečka.

— Kateri je? — je vpila ženska in se prepravila med množico. — Pokaži mi tega strička!

— Tam je, tisti z bradavico! — je pokazal deček in se skrival za mamo.

Zena se je prerinila do pulta.

— Dajte mi knjigo za pritožbe! — je vpila. — Vam bom že pokazala, kako se goljufajo otroci!

— Kaj se je zgodilo, državljanka? — se je začutil trgovec. — Prvič vas vidim.

— Mene je morda, kaj pa tegale? — ženska je potisnila preplašenega dečka do pulta. — Zaradi vadenj časa so odkrili mogočen slap, ki mu ni primere. Slap je namreč visok več kot tisoč metrov. Odkril ga je neki pilot, ki je s svojimi dvoedeznim letalom raziskoval neznane predele v venezuelskih pragozdovih.

Dva kilograma težak časopis

Lokalni list v mestu Neshlu v ameriški državi Tennessee je izdal pred kratkim jubilejno številko ob obletnici izhajanja lista. List je imel 374 strani in je bil težak dva kilograma. Za tiskanje te številke so porabili 630 ton časopisnega papirja in 17 ton tiskarske barve.

Kilometer visok slap

V gozdovih in pragozdovih Venezuele je vrsta izrednih naravnih lepot. Med njimi je mnogo slapov. V zadnjem času so odkrili mogočen slap, ki mu ni primere. Slap je namreč visok več kot tisoč metrov. Odkril ga je neki pilot, ki je s svojimi dvoedeznim letalom raziskoval neznane predele v venezuelskih pragozdovih.

Neurejena gostišča ne vabijo turistov

Cas je, da pogledamo, kateri problemi se pojavljajo v brežiški občini v zvezi s turizmom in z gostinstvom. Hkrati bi navedli nekaj podatkov o nočninah in bivanju tujih turistov pri nas.

• **Gostišče Mokrice** je letos do 15. avgusta obiskalo 720 tujih gostov. Zaobseženi so le tisti, ki so v gostišču tudi prenočili ali pa so bili na večdnevem penzionu. Med tujimi turisti je bilo največ Italijanov, ki so Mokrice obiskovali vse leto. Na drugem mestu so Avstrijci, potem Nemci. Nemci prihajajo predvsem v sezoni. Letos je bilo manj nočitev kot druga leta, to pa

bavili opremo, adaptirali kuhinjo in uredili skupno restavracijo. Po programu bi morali začeti prenavljati že 1. junija letos, vendar ni sredstev. Doslej je gostišče s svojimi sredstvi že uredilo nekaj sob, kar pa nikakor ne zadostuje.

• **Čateške Toplice** so do 30. julija letos sprejele 86 tujih gostov, ki so prenočevali 485-krat. Inozemci so se v Toplicah zadrževali po več dni. Nekateri so bili na zdravljenju. Avstrijci so na prvem mestu (22 z 211 nočitvami), potem so Nemci (13 z 76 nočitvami), Amerikanci (8 obiskov in 60 nočitev), Italijani (9 obiskov in 32 nočitev), Francozi in Belgijci. Letos je Čateške Toplice obiskalo več tujcev kot lani. Tudi ta kolektiv

se bori za izvedbo svojega investicijskega načrta. Predvideli so 750 milijonov dinarjev za investicije, ki jih bodo porabili postopoma. Letos nameravajo zgraditi skupni kopalni bazen. Trenutno denarja za investicije še ni, potrebno pa ga bo zagotoviti.

• Prihodnje leto bi bilo treba pregledati, kako je organizirano gostinstvo ob Krki. Gre za to, da bi začeli pobirati turistične takse za parkiranje osebnih vozil. Vsa turistična društva v Sloveniji so že uvedla tak ukrep. Ob Krki pa bi lahko imeli tudi tujske sobe, kar bi pritegnilo marsikatero gosta in prineslo tudi kak dinar preprotebnemu našemu gospodarstvu.

Albin Mlinar

BREŽIŠKE VESTI

zato ker so tujske sobe bolj slabo opremljene. Nemci, Svcrcarji in Američani so tudi preveč zahtevni in potujejo dalje. — Gostišče bi bilo potrebno preurediti. V ta namen je že obljubljenih dila bi predvsem tujske sobe, napeljali vodovod, na 160 milijonov dinarjev. Ure-

Novih pol milijona za Debeli rtič

V treh mesecih je uspelo akcijskemu odboru v Brežicah zbrati 408.000 din prostovoljnih prispevkov za Debeli rtič. To je glede na majhno število zaposlenih precej lepa vsota. Uspeh akcije vidimo tudi iz tega, da je v občini Brežice zaposlenih le 3700 ljudi, v novomeški občini pa so nabrali pri okoli 10.000 zaposlenih le 514 tisoč dinarjev.

Največ pripravljenosti so pokazali kolektivi OBLO Brežice, Krke - Brežice, Ljudske potrebnice, Tovarne pohištva, Kmetijske zadruge, Agroservisa, Opekarnice, KGP, Podjetja za

popravilo železniških voz Dobova, Obrtno kovinsko podjetje - Dobova, KZ Bizeljsko in Kovina - Bizeljsko. Slabo pa so se odzvali akciji v Vino podjetju Brežice in Splošni bolnišnici Brežice, kjer so na akcijo že trikrat pozabili.

Vsi, ki akcije še niso izvedli do konca, naj jo izvedejo tako, da bomo lahko ponosni na dobro opravljeno dolžnost.

Ohlapna obleka delavca pri stroju OGROŽA njegovo življenje!

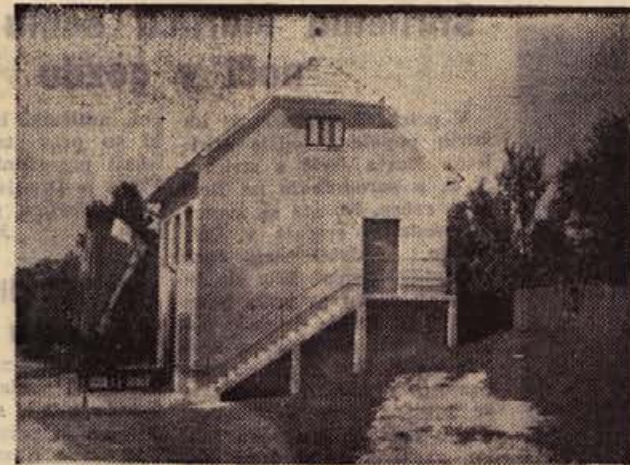
BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Anton Tihole, delavec z Ledine, je padel in si poškodoval desni kolik. Ivanu Zupančiču, mizarju iz Brezine, je z avtomobila padla desna in mu poškodovala rebra. Fani Zemljak, gospodinja iz Brezianice, si je pri padcu z voza poškodovala lice in levo stran prsnega koša. Marjan Bajc, posestnik iz Nove vasi, je pri padcu s podstrešja dobil nožanje poškodbe. Ivan Klobas, sir posestnika iz Trebč, je pri prometni nesreči dobil težje poškodbe. Marijo Kostanjšek, nekakšno posestnika iz Brezic, je neznan prometist podri in ji poškodoval desno nogo. Rozalija Oražan, gospodinja iz Arnovih sel, je padla z lestve in si poškodovala roko. Jakob Vadija, delavec iz Mihanovič dola, je padel in si poškodoval prsni koš. Mira Borovnjak, hči delavca iz Risvic, si je pri prometni nesreči poškodovala levo nogo. Stjepan Rešetar, delavec iz Prigorja, je padel v živo apno. Imaet Kovačević, delavec iz Sevnice, si je pri delu poškodoval desno nogo. Stefanija Pežun, hči posestnika iz Kala-Nakla, je padla z voza in si poškodovala desno nogo.

Beseda zbora proizvajalcev

Na seji zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Črnomelj so razpravljali zlasti o pravilnikih o delitvi čistega in osebnega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov, o poslovnem in finančnem združevanju in o problemih v nekaterih podjetjih. Rok za dostavo pravilnikov je bil 31. julij. Večje gospodarske organizacije so pravilnike izdelane pravočasno, tega pa niso storile manjše organizacije zaradi pomanjkanja strokovnega kadra in finančnega neuspeha. Zbor proizvajalcev je sprejel pred-

log, naj društvo knjigovodij, občinski sindikalni svet in upravni organ občinskega LO skupno z gospodarskimi organizacijami storijo vse potrebno za čimprejšnjo izdelavo pravilnikov in nudijo pomoč gospodarskim organizacijam. Zbor je sprejel sklep o določitvi roka za izdelavo pravilnikov. Iz pravilnikov morajo črtati vse nerazumljive formule, s katerimi podjetja prikrivajo povečanje dohodkov zlasti vodilnim uslužbencem. Pravilniki morajo biti sestavljeni tako, da bodo kolektivno razumljivi.

Gasilci v Gaberju pri Dobovi se zbirajo že v novem domu

12. avgusta je bil za Gaberje pri Dobovi velik dan: gasilci so imeli in sprejeli ključne novega gasilskega doma. Enonadstropni dom je vreden okrog 2,5 milijona dinarjev, zgradili so ga vaščani z lastnimi sredstvi in s prispevki podjetja za popravilo železniških voz, mizarne delavnice in obrtnega kovinskega podjetja Dobova, ki je bilo pokrovitelj slavnosti. Na proslavi stavbe so odkrili tudi spominsko ploščo 13 padlim borcem - gasilcem iz Gaberje.

Proslava je potekala po pestrem programu. Otvoritveni govor je imel član PGD Gaberje Ludvik Jurman. Pozdravil je domače in goste ter poudaril, da ima novi gasilski dom za Gaberčane velik pomen. Ker je stavba enonadstropna, je v spodnjih prostorih orodjarna in sejna soba, v prvem nadstropju pa velika prosvetna dvorana, v kateri bodo prireditve PGD in ostalih društev ter organizacij. V prihodnje bo prišlo tudi do večje povezave s krajevno organizacijo SZDL, ki je že zadal

pomagala gasilcem, da so prišli do potrebnega doma. Nasploh pa bo dom pomemben kulturni center za prosvetljanje na vasi.

Ob koncu proslave je predsednik občinskega odbora SZDL Brežice izročil gasilcem Titovo sliko in 30.000 din za nabavo opreme.

Na proslavi je bilo lepo. Po govornih so bile recitacije, godba na pihala PGD Kapela pa je igrala partizanske pesmi. Slavje so zaključili s polaganjem vencev pred ploščo padlim.

L. J.

Lep zgled sindikalne podružnice rudnika Globoko

Pri rudniku Globoko sta se v zadnjih dveh letih težko ponesrečila šofer Franc Kržan in rudar Mihael Kostevc, ki nista več zmožna opravljati svoje delo. Oba si bosta morala izbrati novo ustrezno delo.

Franc Kržan, ki je ostal po nesreči brez noge, se je

Priloge za sejo ObO SZDL

13. avgusta je bila v Brežicah seja izvršnega odbora ObO Socialistične zveze, na kateri so razpravljali o podružbenju gozdne proizvodnje, s čimer so se hkrati pripravljali na prihodnjo sejo občinskega odbora SZDL. Pregledali so tudi potek zborov občanov, rešili več organizacijsko-kadrovskih vprašanj in poslušali izprno poročilo nadzornega odbora ObO SZDL, o čemer bomo več poročali v prihodnji številki Dolenjskega lista.

iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Plevnik iz Dečnih sel - deklica, Amalija Dornik iz Drenovca - deklica, Arica Travnikar iz Podgorja - dečka, Metka Ivlič iz Sel - dečka, Ljudmila Stefančič iz Leskovca - dečka, Ivanka Vogel iz Kraške vasi - dečka, Dragica Rešetar iz Senkoveca - deklica, Pavla Dergentin iz Gregovca - deklica, Boža Jurkovič iz Sevnice - dečka, Marija Zupančič iz Podgorja - dečka, Anica Lavrinšek s Trške gore - deklica, Martina Derenda iz Artič - dečka, Ivanka Tomše iz Kraške vasi - deklica in Terezija Boglič iz Mrtvic - dečka.

SPOMENIK V ZAPUDJU

Na pobudo krajevne organizacije Zveze borcev v Dragatušu so v nedeljo, 19. avgusta, odkrili na urejenem grobišču v Zapudju spomenik osmim Zapudcem, ki so jih Italijani ubili 19. avgusta

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

1942, ko so požgali vas in odpeljali vse druge prebivalce v internacijo. Na pokopališču se je zbralo nad sto ljudi, ki so prisluhnili besedam govornikov, predstavnikov občinskega odbora ZB, OBLO in občinskega odbora SZDL. Slavja so se udeležili tudi člani odborov krajevnih organizacij. Domačini in gostje so dostojno počastili spomin na padle tovariše in žrtve fašističnega nasilja.

MATICNI URAD IZ SEMICA SPOBOČA

Julija ni bilo na območju tega matičnega urada ne rojstev ne porok.

Umrli so: Neža Lavrin, upokojenka iz Semice, 94 let; Marija Stopar, upokojenka iz Semice, 73 let; Ana Ramuta, učiteljica iz Osojnika, 73 let; Janez Petric, kmet s Krvavčjega vrha, 38 let; Neža Kaps, kmetovalka iz Nestopije vasi, 75 let.

V Straži prihodnje leto nov industrijski obrat

Splošno gradbeno podjetje Pionir bo še letos pričelo v Straži graditi 186 m dolgo in 25,5 m široko industrijsko halo, v katero se bo, ko bo dograjena, preselil Novolesov obrat lesne galanterije in drobnega pohištva, ki deluje zdaj v Novem mestu. Gradnja te hale predstavlja za Pionirja svojevrstno delovno zmago, saj je na licitaciji, v kateri so sodelovala najbolj znana gradbena podjetja iz Slovenije, zmagal z najugodnejšo ponudbo. K sorazmerno nizkim ponudbam je mnogo pripomoglo tudi to, da je Novoles od licitantov zahteval, naj izdelajo gradbeni projekt in gradnjo po idejnim projektu, ki ga je predložil, pogodba o izvedbi del pa vsebuje dogovor »ključ v roko«. Nova proizvodna dvorana bo najcenejša, kar smo jih zgradili pri nas po vojni, čeprav so se v zadnjih petih letih cene gradbenih storitev občutno povišale. Glavni projekt bo izdelan konec septembra, v 9 mesecih po izdaji gradbenega

dovoljenja pa mora SGP Pionir predati Novolesu popolnoma dokončano stavbo. Nova proizvodna dvorana bo prva na industrijski način izvedena gradnja v našem okraju, SGP Pionir pa se že zdaj temeljito pripravlja nanjo.

Z odkritja spominske plošče 177 padlim v NOB v Semiču: pred množico domačinov in gostov je govoril prvoborec Janez Vitkovič, pel pa je moški zbor Grafike iz Ljubljane pod vodstvom rojaka Franca Mileka (Foto: Franc Derganc)

Ko so razpravljali o poslovnem in finančnem združevanju gospodarskih organizacij so poudarili: tako združevanje gospodarskih organizacij mora biti ekonomsko utemeljeno. Gospodarske organizacije naj se poslovno združujejo tako, da bi imele nekatere skupne službe in si nudile med seboj pomoč. Gospodarske organizacije sorodnih strok naj bi v proizvodnji sodelovale kot kooperanti. Predlagali so, naj bi se podjetje »BELOKRANJKA« z združilo z ostalimi gospodarskimi organizacijami te vrste. O združitvi je že razpravljali delavski svet »BELOKRANJKE« in se z združitvijo strinja.

V razpravi o združevanju skladov gospodarskih organizacij so poudarili, da imajo vse gospodarske organizacije v občini v svojih skladih skupno 144 milijonov din. Za posamezne gospodarske organizacije pomenijo ta sredstva bore malo, združena sredstva pa bi za gospodarstvo v komuni pomenila znatno več. Sedaj bi potrebovala več sredstev ena, sedaj druga gospodarska organizacija in tako bi ta sredstva druga drugi posojale.

Nekatera podjetja imajo pri občinskem investicijskem skladu najete kredite za osnovna sredstva. Odplačilna doba je dolga. Na seji so predlagali, naj bi gospodarske organizacije skrajšale odplačilni rok in s tem pospešile obračanje sredstev na skladih. O poslovnem in finančnem združevanju naj razpravljajo v vseh kolektivih gospodarskih organizacij in o tem naj odločajo kolektivni. Zbor proizvajalcev je sklenil, da se davek na telefonske storitve zniža za II. skupino naročnikov od 100 odst. na 25 odst. in za III. skupino od 150 na 50 odst., ker je zaradi previsokega davka precej podjetij odpovedalo telefonske naročnine.

Razpravljali so tudi o nočni telefonski službi. Pošta naj bi imela preko PLM stalno zvezo z zdravniki, živinovozdravniki in šoferji rešilnih avtomobilov. Sklenili so, da se ta služba uvede. J. S.

76 let Plutove mame

Pretekli mesec je praznovala Plutova mama iz Mačkoveca pri Suhorju v Beli krajini v krogu sorodnikov in znancev svojo 76-letnico. Plutova mama je dosti pretrpela že med I. svetovno vojno, ko ji je padel mož in je ostala sama s štirimi majhnimi otroki, za katere je morala sedaj skrbeti. Po vojni se je ponovno poročila in dobila še štiri otroke. Mož, ki v stari Jugoslaviji ni našel zasluzka, je odšel v ZDA in ji od tam pomagal. Hudo je zopet bilo, ko ji

je pogorelo poslopje, ki sta ga z možem s težavo postavila. Končno se je mož vrnil v domovino, takrat pa je izbruhnila vojna. V aprilu 1942 jim je okupator popolnoma požgal domačijo, vendar se Plutova mama ni ustrašila. Strije njeni sinovi so bili pri partizanih, ona pa je z možem in hčerko pomagala partizanom.

Vsi sorodniki in znanci ji želijo še mnogo let življenja v sreči in zdravju.

METLIKA: plana ne dosegamo

Zadnja seja ljudskega odbora sredi avgusta je bila posvečena obravnavi polletne realizacije družbenih planov gospodarskih organizacij, problematiki kmetijstva in gozdarstva ter drugim stvarim.

O izvrševanju plana za I. polletje je poročal načelnik oddelka za gospodarstvo tov. Frenk Molek. Podatki kažejo na precej kritično stanje, saj je celotni dohodek re-

ker so materialni stroški porasli in znašajo 57 odstotkov letnega plana. Na višji porast materialnih stroškov so vplivale predvsem surovine, ki jih morajo upoštevati.

Belokranjska trikotna industrija je edino podjetje, ki je plan doseglo izpod 40 odstotkov. «Beti» je ustvarila v prvem polletju 278,8 milijona dinarjev, kar predstavlja 28 odstotkov letne realizacije. Čeprav je načrt podjetja tako nizko uresničen, pa so od lani napredovali za 20 odstotkov. To kaže, da je bil plan podjetja v začetku leta zelo napet in verjetno zelo nerealno postavljen. Da niso dosegli plana, je vplival zastoj v prodaji volnenih in bombažnih izdelkov; Beti se je dalj časa nahajala v težavnem položaju, ker ni imela čipka in umenzilij za svilene izdelke. Prav zato so narasle zaloge izdelkov na 60 milijonov dinarjev. Vzrok, da podjetje ni doseglo predvidene realizacije plana, je tudi v tem, ker so na dobavo strojne opreme računali v prvi polovici leta.

Kmetijska zadruga je načrt prometa zadržuje dejavnosti in proizvodnje na kmetijskem posestvu uresničila s 55,5 odst. Ker so materialni stroški zelo nizko doseženi, sta narodni dohodek in dohodek znatno višja. V primerjavi s istim obdobjem lanskega leta je promet za 13 odstotkov večji. Na podlagi te realizacije je tudi produktivnost in uspeh poslovanja, izračunan na osnovi narodnega dohodka, na zaposlenega za 4 odstotke boljše kakor lani.

Ceprav je plan prometa v Splošnem trgovskem podjetju za 8 odstotkov večji kakor lani, je plan prometa uresničen le z 42,5 odst. — Vinska klet ni dosegla planiranega blagovnega prometa, čemur je kriv močan zastoj v prodaji vina.

Lesno predelovalno podjetje plana ni doseglo v celoti. Zelo razveseljiv je podatek, da je narodni dohodek za 50 odstotkov večji kot lani. Tudi produktivnost na enega zaposlenega se je povečala za 28 odstotkov. Podjetje večino svojih izdelkov izvažata na tuji trg. Zaradi

zastarelosti strojnega parka je moral nabaviti nekaj novih strojev in urediti delovne prostore, primerne sodobni proizvodnji.

Ceprav se od prvega četrtletja v večini gospodarskih organizacij v naši občini opaža napredek, pa vendar ne dosegamo plana. To kaže, da delovni kolektivi in njihova vodstva niso vložili maksimalnih naporov pri proizvodnji, organizaciji dela in drugem ali pa so bili plani nekaterih gospodarskih organizacij nerealno sestavljeni. V drugem polletju lahko pričakujemo porast proizvodnje in delovne storilnosti.

MATICNI URAD IZ CRNOMLJA SPOROČA

Julija so bili rojeni dva dečka in 1 deklica.

Poročili so se: Zmago Novak, inženir lesne stroke iz Maribora, in Stanislava Weiss, profesorica iz Vojne vasi; Egon Petric, učitelj, in Katarina Butala, oba iz Radenc pri Starem trgu; Marijan Papež, šofer iz Loke, in Marija Matkovič, delavka iz Kvasice; Jurij Oblak, ključavničar iz Verda pri Kranju, in Slavica Nemanic iz Kočevja; Anton Kure, kmet iz Gribelj, in Jožefa Kambič, delavka iz Gribelj.

METLIŠKI TEDNIK

aliziran le z 42,5 odst. Narodni dohodek je znatno nižji (37,2 odst.), ker so materialni stroški porasli in so bili doseženi v prvem polletju s 45 odst. Realizacija družbenega bruto proizvoda in vsega ostalega je izračunana na podlagi fakturirane realizacije. Ako bi bilo stanje prikazano po vnovični realizaciji, bi bil odstotek še nižji. Če pa bi uštevali zaloge izdelkov v nekaterih podjetjih, bi znašala skupna vrednost proizvodnje skoraj 46 odstotkov. Čeprav plan ni dosežen, je v primerjavi z lanskim obdobjem opaziti precejšen porast, pohlekd do 20 odstotkov.

Plan osebnih dohodkov je realiziran z 41 odstotki. To je sicer v skladu s porastom celotnega dohodka, ni pa v skladu s poslovnim uspehom in storilnostjo. Naj navedemo primer Klavnice in mesarije, ki je sicer celotni plan dosegla, a zaradi velikega porasta materialnih stroškov je občuten padec v narodnem dohodku, ki je bil uresničen le z 31 odstotki. V podjetju so v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta osebni dohodki porasli za 42 odstotkov. Zaradi velikih osebnih dohodkov in porasta materialnih stroškov podjetje v prvi polovici leta izkazuje izgubo. Tako stanje ni v skladu z uspehom poslovanja in gospodarjenja. Čeprav ima podjetje velik promet, pa ima finančno izgubo, ker nihče ne prouči dovolj, kaj je koristno in kaj ne.

V Novoteksovem obratu v Metliki je celotna vrednost proizvodnje znašala 732,4 milijona dinarjev (51,4 odstotka). Narodni dohodek je veliko nižji (36 odst.).

Vedno več turistov

V letošnjem poletju je bilo moč zabeležiti že kar lepo število turistov, ki so prišli v Kostanjevico, da si ogledajo delo drugega mednarodnega simpozija kiparjev, kostanjeviški grad in razstavo. Tako je bilo samo na dan vstaje dvesto osebnih avtomobilov iz slovenskih, hrvatskih in celo srbskih mest, mnogo pa je bilo med njimi tudi inozemskih. Posebno velik je bil obisk v nedeljo, 5. avgusta, ko si je samo Gorjupovo zbirko ogledalo več kot sedemsto ljudi, simpozij pa jih je obiskalo gotovo še veliko več. Vse to kaže, da bo treba biti do gostov bolj pozoren in iznajdljiv, da jim bo treba čimveč nuditi in jih tako priklepiti na kraj, ki je bil širšemu občinstvu doslej v renansi premalno znan.

Kostanjevica se je doslej samo za silo znašla, vendar

so tu že nekateri rezultati, ki kažejo na dobro voljo in pripravljenost urediti najnujnejše. Poročili smo že, da si je gostišče Klauž uredilo sodobno pivnico in turistično sobo. Tudi špicerijski oddelek trgovskega podjetja je povsem preurejen in modernno opremljen, za kar so investirali več kot milijon dinarjev. Prav tako so investirali v mesnici več kot pol milijona dinarjev in jo povsem preuredili ter zagotovili moderne hladilne naprave, kar je omogočila kostanjeviška KZ. Do neke mere je urejena tudi prodaja kruha, ki ga prodajajo v trgovini Otok. Novomeška pekarna oskrbuje zdaj tudi Kostanjevico s kvalitetnim kruhom in pecivom, kar je dolga leta Kostanjevica tako zelo pogrešala. Tudi za podobo mesta so nekateri poskrbeli ter lepo uredili pročelja hiš, prav te dni pa so začeli prekrivati tudi Oražnovo hišo, ki je bila že kar zapuščena.

Med obiski zadnjih dni je bilo opaziti več diplomatskih, saj so prišli predstavniki ameriške in japonske ambasade. Zadnje dni so se tu mudili predstavniki celovškega

radia in avstrijskega časnika »Die Neue Zeita«. Več člankov je že izšlo v različnih tujih časnikih in revijah o čemer bomo poročali, ko bomo imeli popolnejši pregled; med temi je mnogo takih, ki bodo zanimali tudi naše bralce.

Te dni je najaviljen zastopnik ameriškega tiska, radia in televizije gospod Peters.

Ob 70-letnici PGD Leskovec

Leta 1892 so v Leskovcu pri Krškem ustanovili gasilsko društvo in nabavili ročno brigalno. Spravili so jo pod Vrečkov kozolec v Pašniku. Izkazalo se je, da kozolec ni najprimernejši za gasilsko orodje, saj ga je zajel požar in so brigalno komaj rešili. Kmalu so sezidali sredi vasi primerno orodjarno. Leta 1936 pa so nabavili motorno brigalno, ki jim služi še danes. Med okupacijo so člani društva delili usodo ostalega izseljenega prebivalstva v različnih taboriščih in le vera v zmago jim je tešila brezmejno hrepenenje po domovini. Po vrnitvi so bili prav gasilci

Posvetovanje o taninski industriji Slovenije

14. avgusta je bilo v sindikalni dvorani »Jugotanas« posvetovanje o taninski industriji Slovenije. Posvetovanje je na pobudo Jugotanas iz Sevnice in Tovarne strojil iz Majšperka sklicala gospodarska zbornica Novo mesto. Poleg predstavnikov obeh podjetij in obeh ObLO so bili navzoči še pomočnik sekretarja IS LS LRS za industrijo in obrt tov. Vladimir Lešnik, podpredsednik republiške gospodarske zbornice inž. Ivo Klemenčič, podpredsednik OLO Novo mesto Silvo Gorenc, predsednika gospodarskih zbornic Novo mesto in Maribor Stane Nuncič in Tine Lah ter drugi.

Udeleženci so že z vabilom prejeli kratko problematiko taninske industrije Slovenije, na začetku posvetovanja pa sta predstavnika obeh podjetij na kratko obrazložila probleme, v katerih se podjetji nahajata, predvsem pa dosežane napore za odstranitev teh problemov.

Po tem se je razvila živahna razprava. Ugotovili so, da je za obe taninski v Sloveniji premalo surovin-kostanjevega lesa, medtem ko predelava hrastovega lesa ni rentabilna. Uvoz lesa iz drugih republik je otežkočen, ker so prevozni stroški previsoki in ker s tem posegamo v naravna področja drugih tanink. Prekomerna sečnja bi povzročila, da bi kostanjevega lesa v Sloveniji v nekaj letih sploh zmanjkalo.

Drug važen problem taninske industrije je v tem, da je v Jugoslaviji hiperprodukcija teh proizvodov, izvoz pa je otežkočen, ker je naš eksport v primerjavi z italijan-

skim in francoskim predrag. Pri nas so proizvodni stroški višji predvsem zato, ker je les slabše kvalitete, ker je dražji in ker odpadke neekonomično trošimo. Obe tovarni sta pripravili programe za predelavo odpadkov, in sicer v okoliščini in lesonit ozioroma durisol. Udeleženci posvetovanja pa so ugotovili, da ne bi bilo pametno pri obeh tovarnah graditi obratov za predelavo odpadkov, ker bi se zaradi pomanjkanja lesa, hiperprodukcije ekstraktov in nizke rentabilnosti proizvodnje plošč čez nekaj let podjetji znašli še v večjih težavah.

Udeleženci posvetovanja so bili mnenja, da bi bilo treba v bližnji prihodnosti v eni izmed obeh tanink prenehati proizvajati strojila, namesto tovarne strojil pa zgraditi drugo tovarno. Drugi taninki pa naj se omogoči, da zgradi obrat za predelavo izluženega lesa v proizvode, ki bodo v perspektivi najbolj iskani. S tem bodo drugi taninki zagotovljene surovine in plasma, ker se bodo strojila pocenila in ker bo z ozirom na ukinitve ene tovarne po njih večje povpraševanje. Kolektiv, pri katerem bo proizvodnja prenehala, pa naj se omogoči zgraditev obrata, ki bi z ozirom na potrebe trga in lo-

SEVNIŠKI VESTNIK

kacijo najbolj ustrezal. Temu kolektivu naj se pri delitvi sredstev da tudi časovna prednost.

Udeleženci so predlagali, naj se imenuje strokovna komisija, ki naj ugotovi, katera tovarna naj bi se naprej proizvajala strojila in namesto katere naj se zgradi nov obrat. V to komisijo naj imenujejo po enega predstavnika obeh podjetij in obo ObLO, tri pa sekretariat IS LS LRS za industrijo in obrt. Na tem posvetovanju je bilo prvič odkrito in javno načeto vprašanje taninske industrije in sklepi posvetovanja povsem ustrezajo dejanskemu stanju taninske industrije. S. S.

• Rudarski inštitut v Sarajevu je predlagal, da bi začeli podrobno proučevati in gazificirati premog. Izkoriščanje premoga z gazifikacijo bi bilo cenejše. Celotna oprema za poskus bi veljala bižu 150 milijonov dinarjev.

„Prepričali smo se, kako važno je za človeka znanje“

Letos mineva tretje leto, odkar je bila v Vidmu-Krškem ustanovljena delavska univerza. Pri njenem ustanavljanju so se pojavile neštete težave, saj našim občanom niso bile dovolj jasne naloge delavske univerze v našem izobraževalnem sistemu. Sedaj lahko trdimo, da začetnih težav ni več.

Menimo pa, da je potrebno, ko zaključujemo izobraževalno sezono 1961/62, kritično spregovoriti o uspehih in neuspehih, kajti le na ta način lahko pričakujemo, da bomo v jeseni začeli izvajati program izobraževanja, ki bo zajemal vse želje in potrebe naših proizvajalcev in upravljavcev, oziroma vključeval v sistem izobraževanja slehernega občana.

Ko smo kritično pregledali uspehe ter ugotovili pomanjkljivosti v sezoni 1960/61, smo sestavili obširno poročilo o izobraževalni dejavnosti ter sestavili okvirni program izobraževanja za naslednjo sezono. Poročilo in okvirni program smo poslali vsem gospodarskim organizacijam, zavodom in ustanovam, sindikalnim podružnicam in nekaterim posameznikom. Želeli smo, da bi leti poslali svoje pripombe in predloge. Žal pa sta poročilo in okvirni program najbrž obležala v predalih pisarniških mlz, kajti le splošno obrtno podjetje je na eni izmed sej DS postavilo na dnevni red tudi vprašanje izobraževanja in povabilo na sejo predstavnika delavske univerze.

Morda so še v katerih kolektivih razpravljali o poročilu in okvirnem programu, vendar zaželenih pripomb in predlogov nismo dobili. Razumljivo je, da program izobraževanja, ki ni zrastle v sodelovanju z našimi delovnimi kolektivi, pač pa so ga sestavile le komisije in posamezniki, ne more zainteresirati vseh tistih, katerim je namenjen.

Poudariti moramo, da je izobraževanje in vzgajanje proizvajalcev in upravljavcev ter ostalih članov delovnih kolektivov ena izmed najvažnejših nalog sindikata. Zato mora biti delo sindikalnih podružnic usmerjeno predvsem na vzgojo in izobraževanje delovnih kolektivov. Pri izvajanju teh nalog pa jim bo

lahko mnogo pomagala delavska univerza s pripravo dobrega predavateljskega kadra, ustreznih ponazoril, skript itd.

Kljub navedenim težavam in pomanjkljivostim smo v pretekli sezoni imeli 7 seminarjev za organe delavskega in družbenega upravljanja, katerih se je udeležilo 283 članov upravljavcev, ter 30 razgovorov z delovnimi kolektivi, katerih se je udeležilo 3212 proizvajalcev.

Na seminarjih smo razpravljali o nalogah organov družbenega in delavskega samoupravljanja, v gospodarskem sistemu, ustvarjanju in delitvi čistega dohodka ter o tehniški pripravi in vodenju sej. Vsebinsko so bili seminarji aktualni in so mnogo pripomogli novo izvoljenim predsednikom DS, UO, sindikalnih podružnic in drugim za orientacijo pri reševanju odgovornih nalog. Zato je zgoreno mnenje nekaterih, da je z izvedbo takega seminarja konec izobraževanja. V jeseni bomo morali

s seminarji nadaljevati ter vključiti v izobraževalni sistem ne samo predsednike organov družbenega in delavskega samoupravljanja, pač pa vse člane. Pri sprejemanju sklepov, ki so odločilnega pomena za celoten kolektiv, morajo aktivno sodelovati prav vsi člani, zato morajo dobro poznati svoje pravice in dolžnosti ter poleg svoje gospodarske organizacije tudi naš gospodarski sistem v celoti.

Prav tako ne smemo podcenjevati razgovorov s člani kolektivov. V nekaterih kolektivih še vedno prevladuje mnenje, da je za delavca dovolj, če ve, koliko denarja bo dobil v enem mesecu. Taka miselnost kaže na pomanjkljivo politično znanje. Slehernemu članu kolektiva mora biti jasno, kolikšno vrednost predstavlja njegovo delo za družbo, za katere namene se ta denar uporablja itd.

Ko smo v pretekli sezoni organizacijsko pripravljali predavanja oziroma razgo-

vore z delovnimi kolektivi, smo imeli z nekaterimi predstavniki kolektivov resne težave. Zatrjevali so, da njihovi člani delovnega kolektiva vse te spremembe v gospodarstvu dobro poznajo, da nimajo časa itd. V bodoče bomo morali vse take pojave obravnavati tudi kot politične probleme.

V sezoni 1961/62 je bila v Vidmu-Krškem večerna politična šola s štirimi oddelki: dva oddelka sta bila v Vidmu-Krškem, en oddelk na Senovem in eden v Brestanici. Šola je trajala od 20. novembra do 20. aprila, zaključne izpite pa je opravilo 63 slušateljev. Program je zajemal štiri snovna področja s šestnajstimi temami, in sicer:

1. Komunisti in sodobni družbeni procesi,
2. Družbeno-ekonomska graditev FLRJ,
3. Načelo politične ureditve FLRJ,
4. Marksizem in naša praksa.

(Nadaljevanje sledi)

ZDRAV DELAVEC - NAJVEČJE BOGASTVO

Zdi se, da so nekatera podjetja v novomeški občini v borbi za izpolnjevanje proizvodnih in drugih nalog skoraj pozabila na največje bogastvo, ki ga premoremo, na delavce in na njihovo življenje v podjetju sploh. Statistike, razprave na različnih sestankih (od organov v gospodarskih organizacijah do političnih organizacij) in mnogi drugi viri, ki se pečajo s problemi zaposlenih delavcev, skoraj v isti sapi nizajo nerazveseljive ugotovitve: ob večji proizvodnji in izpopolnjevanju mehanizacije, v mnogih primerih tudi že avtomatizacije, beležijo v podjetjih nenehni porast obolenj ter nesreč, kar vsekakor ne govori v prid hitrega in doslednega reševanja problemov, ki se iz dneva v dan porajajo. Od tod izvira

namreč dejstvo, da je bilo v prvem polletju lani v 36 podjetjih, ki zaposlujejo več kot 50 delavcev, 425 pone-

NOVOMEŠKA KOMUNA

srečenih zavarovancev, letos v istem času pa že 515, kar je v primerjavi z 0,7-odstotnim porastom delovne sile v prvem polletju letos 20 odstotkov več. Zaradi nesreč pri delu smo v lanskem prvem šestmesečju izgubili 6.869 delovnih dni, v prvi polovici letošnjega leta pa že 9.030. Zaradi boleznij je bilo lani v tem obdobju izgubljenih 41.818 delovnih dni, letos pa 67.986. Skupni izpad narodnega dohodka se je od lanskih 144 milijonov 299 tisoč dinarjev v letošnjem prvem polletju povečal na 325 milijonov 502 tisoč.

Gasilski dom tudi kulturno središče

V nedeljo, 5. t. m., je gasilska enota Rožni dol izročila svojemu namenu nov gasilski dom. Slavnostni otvoritvi so prisostvovali predstavniki okrajne in občinske zveze, sosednjih enot in organizacij. Uvodni govor je imel načelnik domače gasilske enote tovariš Anton Hutar. Vsa gradbena dela so opravili s prostovoljnimi delom, za denarno pomoč pa so se obrnili na nekatera podjetja. Na izredno razumevanje so naleteli zlasti pri Železniškem transportnem podjetju Novo mesto. — Nova stavba, ki so jo zgradili, ne bo služila samo v gasilske namene, temveč bo tudi kulturno središče kraja. Boris Skedelj

V novomeški Mesariji: vsak četrti se ponesreči!

Navedli bomo nekaj podjetij, v katerih je odstotek nesreč in izgub v delovnem času največji.

V novomeški Mesariji se ponesreči vsak četrti član kolektiva, v podjetju Opremales (Novo mesto) je redno 15,5 odstotka ponesrečenih lani samo 4,5 odst.!, Komunalna uprava v Novem mestu ima 13,6 odstotka ljudi v bolniškem staležu zaradi nesreč itd. Skoraj neverjetno je, da je manj nesreč v podjetjih, ki delajo v znatno slabših pogojih kot

kolektivni navedenih gospodarskih organizacij.

Približno 70 odst. nesreč je vzrok subjektivnega, okrog 30 odstotkov pa objektivnega značaja. Vendar gre v omenjenih 70 odstotkih subjektivnih vzrokov tudi za krivdo neodgovornosti ljudi, ki so v podjetjih zadolženi za higiensko-tehnično varnost. Če delavec ni uporabil zaščitnega sredstva in se je zato ponesrečil, ne smemo valiti krivde samo

nanj, ker so v enaki meri, če ne bolj, odgovorni tudi varnostni tehnik oziroma osebe, ki vodijo delo v posameznih delovnih oddelkih. Čas je dragocen, še bolj dragocena pa sta zdravje in delovna sposobnost. Upravičeno se sprašujemo, ali se gospodarske organizacije tega zavedajo ali pa vidijo pred seboj samo eno: da bi čimveč proizvedle.

(Konec prihodnjic)

Dolenjske Toplice ponekod še vedno v temi

Zdraviliška in turistična sezona je v polnem razmahu. Zdraviliški gostje so zasekli vse sobe v zdravilišču in v bivšem Invalidskem domu, pa tudi vse zasebne sobe so oddane. Precej je tudi izozemskih gostov, ki se o zdravilišču zelo pohvalno izrekajo. Pri toliknem turističnem prometu bi bilo pač nujno, da bi imelo turistično društvo svojo pisarno, kjer bi gostje dobili potrebne informacije. Turistično društvo bo tak urad kmalu odprlo.

Velika pridobitev za razvoj turizma je tudi veliki športni bazen. Zlasti ob nedeljah pride zelo veliko kopačev iz vseh delov naše domovine.

Važnost turizma so sprevideli tudi domačini in so že letos dobro poskrbeli, da bi bile Dolenjske Toplice čim bolj privlačne. Niso se pa mogli izogniti mnogim pomanjkljivostim, ki niso odvisne le od njih, ampak tudi od komunalne uprave in ObLO. Tako so na primer nekateri deli kraja že dalj časa

nerazsvetljeni in v popolni temi. Kljub temu, da je bila komunalna uprava o tem že obveščena, ni storila še ničesar. Električar, ki stanuje v bližini, bi lahko takoj zamenjal pregrete žarnice, če bi jih imel. Ali je primerno za turistični kraj, da hodijo gostje na svoje domove v temi ali si sami svetiljo z ročno svetilko? Pred časom smo o tem že pisali, pa se kljub temu nihče ne zganje, da bi stvar uredil.

Drago Gregorc

Gasilci na Uršnih selih z novo motorko

Nedavno je gasilsko društvo na Uršnih selih dobilo novo motorko, ki so jo preizkusili na eni izmed prireditelj. Kumoval ji je Avgust Zamida z Občic. Ob tej priložnosti bi se zahvalili za pomoč Stanetu Arku iz Novega mesta in Stanetu Zupančiču, ki je tudi znatno pomagal, da je društvo prišlo do zelene motorne brizgalne.

J. Vočanec

Toča na Rogu

Po lepih sončnih dneh in vročini je preteklo soboto nastalo po topliški okolici hudo neurje. Uliha se je ploha, ki je ugodno vplivala na kmetijske pridelke, v Rogu pa je padala gosta in debela toča, ki je pokrila zemljo za ped visoko. Oklestila je mlado drevje in naredila precej škode na malinah, ki jih ravno obirajo. Tako se obiranje malin, ki so letos že tako slabo obrodile, sploh več ne spleča.

D. G.

Uničili so 3.000 m vžigalne vrvice

16. avgusta so varnostni organi ObLO Novo mesto uničili v skladišču v Zabji vasi 2990 m vžigalne vrvice, ki so jo uporabljali pri vžiganju min v kamnolomu in na gradbiščih. Vžigalno vrvice so uničili zaradi tega, ker je pri eksplozijah prepečasti gorila ali pa je zatajila, kar je povečalo nevarnost.

Isti organi so dostej uničili več mir. iz vojnih časov, okrog 70 ročnih granat in večje količine druge municije in eksplozivnega materiala. Zemljišča še vedno raziskujejo, kar je potrebno zaradi večje varnosti prebivalstva. Vsekakor je pametneje uničiti rezanestljiv material, kot ja spravljati v nevarnost človeško življenje.

POPRAVEK

9. avgusta smo na novomeški strani objavili članek »France, zdaj pa prinesi mojega vina«, v katerem pa je pri objavi imenja nastopila ne ljuba tiskarska napaka: namesto ALOJZIJA SKUTELJ, kakor je jubilatki iz Bele cerkve ime, je bilo tiskano napačno ime (Alojzija Strukelj). Jubilatki in njenim sorodnikom ter prijateljem se oprostamo zaradi ne ljube napake, ki je nastala po krivdi tiskarne.

UREDNIŠTVO

Novi spomenik borcem revolucije na pokopališču v Vavti vasi

Slovesnost v Vavti vasi

V nedeljo, 19. avgusta, je krajevna organizacija ZB Gor. Straža Franc Darovec. Pozdravil je svoje padlih in blizu 1500 ljudi, ki so se zbrali, da bi počastili spomin na leta revolucije. Zdravko Strukelj-Hrust je nato v govoru orisal zgodovinski razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v straški in topliški dolini ter ob koncu goji in razvija svetle tradicije iz revolucije in naj ne pozabi, s kolikšnimi žrtvami je bila izvojevana svoboda. Za njim je govorila še tov. Ju-

šču je začel predsednik KO ZB Gor. Straža Franc Darovec. Pozdravil je svoje padlih in blizu 1500 ljudi, ki so se zbrali, da bi počastili spomin na leta revolucije. Zdravko Strukelj-Hrust je nato v govoru orisal zgodovinski razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v straški in topliški dolini ter ob koncu goji in razvija svetle tradicije iz revolucije in naj ne pozabi, s kolikšnimi žrtvami je bila izvojevana svoboda. Za njim je govorila še tov. Ju-

stina Zupančič iz KO ZB Dol. Toplice.

V lepem programu, ob katerem se je orosilo marsikatero oko navzočih, je sodelovala godba na pihala iz Straže, moški pevski zbor Svobode iz Straže, učenke iz osmetletke pa so recitirale in zapele nekaj pesmi. Spomenik, ki je prav gotovo eden izmed najlepših, kar smo jih doslej postavili, je odkril prvoborec Stefan Kovač-Stefa, v varstvo pa ga je sprejel odbornik ljudskega odbora Erno Sali. Predstavniki norčevskih organizacij so nato položili ob vnožju spomenika vence.

Velika udeležba prebivalcev iz straške in topliške doline je ponovno dokazala, da v naših ljudeh še žive tradicije iz NOB, saj straško in topliško področje v letih 1941—1945 ni poznalo izdajalcev. Akcija za gradnjo spomenika pa je hkrati dokaz, da so ZB in NOV, ZROP in ZVVI enotna organizacija, saj so se spominu padlih na tako lep način lahko oddolžili samo s skupnim delom.

KAKO DOLGO ŠE?

Ze več kot deset let odvažajo na prostor nad železniško postajo Novo mesto v kotanje ob glavni cesti smeti in odpadke vseh novomeških podjetij in prebivalstva. Na smetišču se rede trume muh in drugega mrčesa. Po okolici se širi neznošen smrad gnijočih odpadkov. Toda tudi to še ni dovolj. Vedno se najde še kdo, ki požiga odpadke papirja, med katerimi so kosti, gumijevi in usnjeni odpadki, stara stresna lepenska itd. Odpadke je čisto požigal tudi smetar, uslužbenec Komunalnega podjetja Novo mesto.

Potnika ali turista, ki prihaja v Novo mesto z vlakom ali avtobusom iz ljubljanske smeri, že pred prihodom v središče mesta pozdravi smrad gnijočih in tleh odpadkov. Prav tako se pri odhodu iz Novega mesta poslovijo od njega smrad iz smetišča.

Prebivalci vrstnih hiš nad smetiščem se ne moremo ubraniti rojem muh in neznoznemu smradu, kljub temu, da imamo tudi ob vročini vedno zaprta stanovanja. Človek, ki stanuje v bližini smetišča, se tudi ponoči ne more odpočit, ker ga duši smrad tleh odpadkov.

O razmerah na smetišču so bili že večkrat obveščeni pristojni uslužbenci ObLO Novo mesto. O zadevi je razpravljali tudi zbor volivcev prizadetega terena. Prebivalci Novega mesta so bili pred meseci preko biltena ObLO obveščeni, da je zadeva s smetiščem že urejena, toda vsi, ki dnevno hodijo, se vozijo ali prebivajo v bližini smetišča, vedo, da to ni res.

Prizadei se ne vemo več kam obrniti. Povsod naletimo na gluha ušesa. Zato smo se obrnili na Dolenjski list ter prosimo, da objavite naše vprašanje, na katerega želimo odgovor pristojnih uslužbenec občinskega LO Novo mesto. Stanovaleci Kettejvega drevoreda 9-18, Novo mesto

Seja ObLO Novo mesto

Danes je v Novem mestu seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora. Na dnevnem redu so poročila medobčinskega Prosvetno-pedagoškega zavoda Novo mesto o delu zavoda in o rezultatu učnih uspehov v šolskem letu 1961-62, upravnega odbora Komunalne banke Novo mesto, o reorganizaciji Komunalne banke, organizaciji gozdarske službe v gozdovih v

PARTIZANSKI MAMI ANI SAJETOVI V SLOVO

17. avgusta je umrla Ana Saje, partizanska mama, ki je vzgojila domovini 7 otrok — partizanov in se je spominjamo mnogi, ki nas je v letih revolucije zanesla pot na Dolenjsko ali Belo krajino. Pred 73 leti se je rodila v Goriski vasi pri Mirni peči. V zakonu z možem železničarjem, ki ga je predvojni režim

kaj hitro postal pravo zbirališče partizanov, javka in skladišče za ves material, potreben partizanskim enotam. Tu so se ustajali mnogi borci in aktivisti in prejimali navodila, nasvete, skromno okrepčilo in prijazno, bodrilno besedo. V januarju 1942 sta odšla v partizane dva Sajetova fanta, Italijani pa so očeta takoj nato internirali v Gonarsu. Kmalu zatem so odšli v partizane še hčerka in dva fanta. S preostalima dvema mladoletnima otrokoma se je Ana nato umaknila k partizanskim enotam in jih spremljala, ker ji doma ni bilo obstanka zaradi divjanja jastiv. Ko se je po kapitulaciji Italije moč vrniti iz Gonarsa, se je vsa družina umaknila v Belo krajino. Tu je Ana delovala v množičnih organizacijah, kuhala v prehodnih partizanskih kuhinjah in od tod poslala v partizane še poslednja dva otroke.

zaradi naprednega mišljenja preganjal, je rodila 7 otrok in vse vzgojila v duhu idej, za katere sta z možem že pred vojno delala.

Ko se je pričela vojna, Sajetovi družini ni bilo težko najti pot, po kateri je krenila naša ljudstva. Njen dom je

Novomeška kronika

»Stekložerci« so spet med nami — tak bi bil lahko naslov zgodbe, ki pa je žal resničen dogodek. Pretekli četrtek zvečer se je manjša družbica fantov zabavala na terasi kavarne na Glavnem trgu. Medtem ko se delovni ljudje ob večnih hladilo po delu, jim tačile »Jezni mladeniči« hitro zagrenijo zasluženi počitek. Med prijatno kramljanje je bilo na vsem lepem slišati žvenket steklenih črepinj po tleh terase: eden izmed »Junakov« si je privoščil hrustanje kozarca in ga nato izpljunil po tleh. Zalostna »zabava« ...

Stara navada — železna srca. Tabla na kandidjskem mostu, ki opozarja pešce, naj hodijo po levi strani, ker lahko vidijo nasproti prihajajoča vozila, ne zaleže dosti, saj še vedno velika večina ljudi hodi po desni. Kljub temu da »smo Novomeščani, odkar stoji most,« kot je rekel neki možakar, »hodili po desni strani mostu,« se bo treba varnosti na ljubo tel »novotariji« le privaditi.

Odkar je nastala vročina, mestna komunalna uprava vsak dan dvakrat poskrbi za skropiljenje cest. Že pred peto uro zjutraj se skropilni avtomobil odpelje na pot proti Bršlino do Kačje ride, na Grm, po Kandiji do šmihelskega pokopališča, v Zabjo vas, nato pa še po glavnih ulicah v središču mesta. V večernih urah napravi še enkrat isto pot. Ker letos po mestu ni prahu, so prebivalci zadovoljni in hvaležni komunalni upravi, ki jih je rešila dolgoletnega zla.

Pred leti je skupnost mnogo prespevala za zgraditev teniškega igrišča v Novem mestu. Sedanji pogled na igrišče kaže precej slabo sliko in ne prispeva k ugledu športnikov. Od treh igrišč je trenutno le eno deloma sposobno za igranje, dve pa sta poraščeni s travo, ki bi bila že dobra za košnja. Upravičeno se sprašujemo, zakaj so igrišča v takem stanju, saj kvarijo podoba športnega parka v Novem mestu.

Dovolj zelenjave in ostalih pridelkov je bilo minuli ponedeljek na mestnem živilskem trgu. V primerjavi z živilskimi trgi Ljubljane, Gorice, Celja in Mežure so mnogi privedli na

našem trgu najdražji. Tokrat so prodajali hruške po 60-70 din, fižol po 30, orehe po 180, peso po 60, solato po 120, kumare po 50, paradižnike po 100, papriko po 140, ohrovt po 60, jajca po 27 (še teh je bilo malo!), krompir po 40 in mleko po 50 din. Tudi rože, so na našem trgu mnogo dražje kot v Ljubljani, kjer prodajajo gladiole tudi po 8-10 din eno, pri nas pa jih pod 30 din ne dobiš. Silive so prodajali po 100, jabolka pa po 50 din kg.

Gibanje prebivalstva: rodile so: Fani Paderšič iz Trdinove 21 — dekle, Danica Urbanc iz Ulice Majde Šlic II — dečka in Milka Milošević iz Ljubljanske 4 — dečka. Poročili so se: Peter Mihalič, mizar z Broda, in Bosiljka Skok, babica iz Partizanske 14; Drago Popovič, sprevednik iz Cankarjeve 27, in Cecilija Bervar, natakarnica iz Bršlina; Alojz Rozman, mizar iz Dol. Straže, in Dragotina Klencnič, delavka iz Gubčeve 20.

UPOŠTEVAJMO!

Cez kandidjski most hodite zaradi lastne varnosti po levem boku! Tudi s približno takim nasvetom opozarjata že nekaj dni pešce v Novem mestu, da naj hodijo čez glavni most čez Krko po levi strani, ne pa več po desni. Čemu? Zaradi enostavnega vzroka: pešec ima tako pred seboj vse nevarnosti, ki ga lahko srečajo na mostu! Hoja po desni strani mostu je bila res nevarna, saj nikoli nisi vedel, koliko bo zavil na skrajni desni rob cestniška kamion, osebni avtomobil ali vozni vprežnega vozila. Zdaj ima pešec ves promet pred očmi in se lahko na levi strani mostu umakne prav na rob tudi vozilu, ki vozi morda res prav na skrajnem robu cestnišča. — Kaže, da se ljudje prednosti takega nasveta še ne zavedajo; morda bi občasna služba dežurnih prometnih milčnikov pomagala premostiti zadrego in dolgoletno navado, ko smo hodili izključno samo po desni strani mostu.

Za našo korist pa: upoštevajmo novo navodilo!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 23. VIII. - Zdenka Petek, 24. VIII. - Jernej Sobota, 25. VIII. - Ladvik Nedelja, 26. VIII. - Aleksander Ponedeljek, 27. VIII. - Zlatko Torek, 28. VIII. - Avguštin Sreda, 29. VIII. - Sabina

MAJHEN VINOGRAD

in lepo zidnico z enosobnim stanovanjem prodam na Trški gori. Naslov v upravi lista (1036-62).

HISO z vrtem in njivo prodam v Družinski vasi. Dve sobi vseljivi. Andrej Simonič, Skofja Loka, Mestni trg 40.

DVE VSELJIVI STANOVANJI z vrtem in garažo prodamo v centru Novega mesta. Naslov v upravi lista (1029-62).

TOPOLNO, generalno obnovljen, prodam ali zamenjam za moped. Groblje 4, p. Sentjernej.

HISO z vrtem kupim v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačam takoj v gotovini. Naslov v upravi lista (1031-62).

OTROSKI VOZICEK, športni, iz zelenega plafna, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista.

POROČIM upokojenca ali obrtnika nad 45 let. Imam čeden dom in dva otroka. Ponudbe pošljite upravi lista pod »Domčnost« (1023-62).

GOSPODINJO, večjo kuhinjo, tako sprejemno k večji družini. Zglušite se pri: Pleskovič, Ljubljana, Vošnjakova ulica 9-V.

SPREJMEMO ključavničarskega pomočnika, večšega dela na staskalnicah, in mizarjskega pomočnika, lahko priučnega, vojašine prostega. Samsko stanovanje preskrbjeno. Nastop službe lahko takoj. - Franc Buc, Ljubljana, Stozice, Zupanova ulica.

HITRO IN POCENI kemično očisti oblačila, opere perilo PRALNICA - KEMICNA CISTILNICA. NOVO MESTO. **GOSPODINSKO POMOČNIKO** iščem k triletni družini. - Naslov v upravi lista (1037-62).

ZAHVALE

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestric

MARIJE BRULC roj. TURK iz Smolenje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem tistim, ki so ji stali ob strani in jo bodrili v času njene bolezni. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Novo mesto, posebno dr.

Josipu Pavloviču. Hvala vsem znancem in prijateljem ter sodnikom za izraze sožalja, za cvetje in tako lepo spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zaljubljeni mož in otroci z družinami

Vsem, ki ste našega nepozabnega sina

MIRKA NOSANA z Rateža

v tako lepem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, z nami sočustvovali, iskrena hvala. Posebna zahvala dr. Janezu Janžekoviču za njegov nadčloveški trud, da bi obudil pokojnika k življenju, kakor tudi ostalim reševalcem. Zahvaljujemo se tudi govornikom za ganljive besede in vsemu kolektivu IMV Novo mesto, ki je oskrbel tako lep prevoz.

Nosanovi

Ratež, 20. avgusta 1962.

ČESTITKA

Janezu Klobučarju, ki služi vojaški rok v Titogradu, iskreno čestitajo za god in rojstni dan vsi domači.

PREKLICI

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 306224. - Ana Urbančič, Gor. Polje 10, p. Škaraža.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 476225 in delavsko knjižico reg. št. 756 na ime Cveto Peskar, pekovski pomočnik, Trebnje 75.

Janez Celč iz Gor. Sušice 6, p. Uršna sela, preključujem, kar sem govoril o Rudolfu Bučarju iz Gor. Sušice 4, p. Uršna sela.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 307419. - Ana Makše, Mala Stranica 9, p. Smarjeta.

KINO

Brežice: 26. in 27. VIII. ameriški film »Zarja v Sokoru«. 29. VIII. francoski film »Potovanje z balonom«.

Crnomelj: 24. in 26. VIII. ameriški barvni film »Plavi anđel«. 28. in 29. VIII. jugoslov. film »Tri Ance«.

Dol. Toplice: 25. in 26. VIII. ameriški barvni film »Helena Trojanska«.

Metlika: 25. in 26. VIII. ameriški film »Zili«. 29. VIII. angleški film »Ključ«.

Mokronog: 25. in 26. VIII. ameriški film »Trije Evini obrabi«. 29. VIII. francoski film »Velike družine«.

Novo mesto - Dom JLA: od 24. do 26. VIII. nem. film »Profesor Manjak«. Od 27. do 29.

VIII. amer. film »Groba sila«. Novo mesto - »Krka«: od 24. do 27. VIII. nemški barv. film »Med časom in večnostjo«. Od 28. do 30. VIII. ameriški film »Povest z naslovne strani«.

Semič: 26. VIII. jugoslovanski film »Ne ubijaj!«.

Senovo: 25. in 26. VIII. »Ka ko imenovati mesto«. 29. in 30. VIII. francoski film »Taksi in

prikoica«.

Sevnica: 25. in 26. VIII. francoski film »Tamango«. 29. VIII. jugoslovanski film »Nevihita«.

Sentjernej: 25. in 26. VIII. angleški film »Nepričakovana ljubezen«.

Trebnje: 25. in 26. VIII. ameriški barvni film »Zakon prerije«. 29. VIII. ruski barv. film »Prolog«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATIČNI URAD IZ VIDMA-KRŠKEGA SPOROČA

Julija ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Zivorad Obradović, študent iz Zabrduca, in Zora Gregorič, študentka iz Vidma-Krškega; Pavel Kostomaj, železniški kretnik iz Zg. Pijavškega, in Alojza Vodopivec, čistilka iz Celja.

Umrli so: Alojz Božičnik, čevljar iz Vidma-Krškega, 50 let; Marija Prinčič, gospodinja iz Vidma-Krškega, 78 let; Marija Šinkovec, gospodinja iz Vidma-Krškega, 39 let; Anton Pieterski, delavec iz Vidma-Krškega, 66 let, razglašen za mrtvega.

MATIČNI URAD IZ BREZICE SPOROČA

Julija ni bilo rojstev doma. Poročila sta se: Ivan Ocvirk, livar iz Sentjurja, in Justina Kroselj, šivilja iz Arnovih sel.

Umrli sta: Janez Kavčič, kmetovalec iz Bukovca, 50 let, in Marija Deržič, gospodinja iz Bukovca, 65 let.

MATIČNI URAD IZ STAREGA TRGA OB KOLPI SPOROČA

Julija so bile doma rojene tri deklice in en deček.

Poroči se: Jože Petrovič, ostar iz Dečine.

MATIČNI URAD IZ HINJ SPOROČA

Julija ni bilo ne rojstev ne porok.

Umrli so: Angela Kmet iz Ratja, 70 let.

MATIČNI URAD IZ SEVNICE SPOROČA

Julija sta bila rojena dva dečka in ena deklica.

Poročili so se: Anton Fakin, delavec iz Sevnice, in Terezija Impolce, 68 let; Franc Vovk, soka iz Dol. Boštanj; Stanislav Kragl, mizarjski mojster, in Ana Mirt, šivilja, oba iz Gor. Brezovega; Franc Kragl, dijak iz Brezine, in Marija Mirt, frizerska pomočnica iz Gor. Brezovega; Alban Jurečič, delavec iz Drnovega, in Stanislava Jan, poljedelka iz Brezovega.

Umrli so: Marija Bizjak, učiteljica iz Rovšič, 74 let; Ivan Radej, socialni podpiranec iz Impolce, 68 let; Franc Vovk, socialni podpiranec iz Impolce, 67 let; Franc Cimpršek, upokojenec z Zigarskega vrha, 74 let; Mihael Ostir, upokojenec iz Sevnice, 63 let, in Rozalija Kajič, učiteljica z Zigarskega vrha, 77 let.

NOVOMEŠKI MATIČNI URAD SPOROČA

V času od 13. do 20. avgusta je bilo rojenih 9 dečkov in 15 deklic.

Poročili so se: Stanislav Zagar, strojevodja iz Golobinjskega, in Marija Mulič, kuharska pomočnica iz Gor. Lakovnic; Ladislav Rozman, strojni ključar.

OPEKARNA PREČNA PRI NOVMESTU

ima stalno na zalogi

● zidake po solidni ceni!

Po želji dostava na dom!

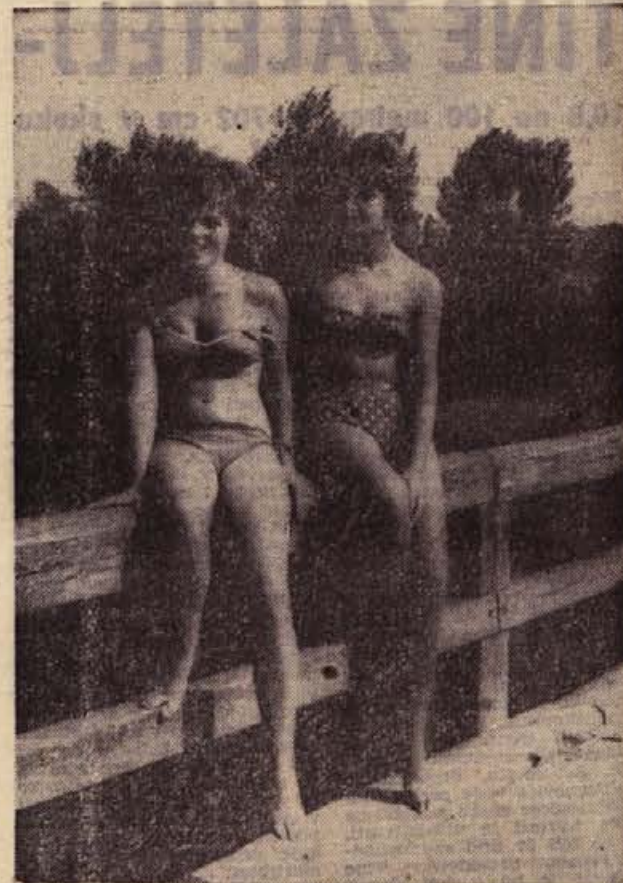
PONEDELJEK, 27. AVGUSTA: 8.30 Prizor iz opere »Majska noč«. 9.40 Beethovenova prva klavirska sonata. 11.23 Ruske narodne pesmi. 12.15 Kmetijski nasveti - Marija Sešek: Pripravimo ozimnico. 13.30 Pri Antonu Dvořaku. 14.07 Glasbeni omniabus. 14.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 17.03 Z arjo skozi stoletja. 18.10 Portret jugoslovanskih skladateljev zabavne glasbe. 20.00 Z letošnjega festivala v Dubrovniku. 22.15 Vrtiljak vsega za vsakogar.

TOREK, 28. AVGUSTA: 8.25 Zabavni katejdostop. 9.10 Sredi logov, gajev in gozdov. 10.15 Sopek Škrjančevih. 12.15 Kmetijski nasveti - vet. Ivan Zajbec: Nujnost izgradnje porodnišnice bolniškega in karantenskega hleva. 13.30 Uvertura in drugi odlomki iz opere »Norma«. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Od Baeha do Bartoka. 18.10 Popoldanski plesni koktajl. 20.00 Pod južnim nebom. 21.41 Majhna

prodajalna plošč. 22.15 Lisztov večer.

SREDA, 29. AVGUSTA: 8.53 Pisani svet pravilic in zgodb. 11.00 Narodni ansambli radia Zagreb. 11.25 Trije dueti iz Pucčinjeve opere »Madame Butterfly«. 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Jože Ferčec: Selekcija govodi na pitovnost. 13.30 Balletna sultia. 14.35 Arje za bas iz Mozartovih oper. 15.20 Narodni ansambli RTV Beograd. 17.05 Soferjem na poti. 18.45 Ljudski parlament. 20.00 Pojoči mozak.

ČETRTEK, 30. AVGUSTA: 8.30 Zabavni katejdostop. 9.10 Veselje počitnice. 11.30 S popevkami po Evropi. 12.15 Kmetijski nasveti - Tone Potočnik: Izkušnje z pasmani prašičev. 13.30 Pesmi in plesi z Spanije. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.25 Odlomki iz »Sevliškega brveca«. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Centrikov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Večer umetniške besede - Mila Kadičeva.

vročina ju je v nedeljo popoldne zvalila iz tople Kalpe na most, ki povezuje metliško in hrvaško stran reke. Čeprav je lepo obarvani, sta se mladi Metličanki tudi na mostu ponujali žarkom vročega sonca. Se malo, pa bo spet šola in z njo vsakdanje skrbi...

OBJAVE - RAZPISI

Prosnje vložite na upravo **Iščemo statiste!**

»Filmservis« Ljubljana, ki snema na Otočcu dva filma, potrebuje 300 moških in žensk, v starosti od 18 do 50 let, za statiste in manjše epizodne vloge. Prijave sprejema pisarna Turistične zveze (prej Goslinska zbornica) na Glavnem trgu.

Obvestilo novomeške gimnazije

Na gimnazij v Novem mestu bodo popravni izpiti 25. in 27. avgusta. Zaključni izpiti bodo 28. avgusta. Pouk se bo pričel 5. septembra.

Razpis delovnih mest

Splošna bolnica v Novem mestu razpisuje delovno mesto vrtnarja, vodnega instalaterja in zidarja.

Pogoji: pomočniški izpiti.

NESREČE

KER NI ZMANJSAL HITROSTI

Med Kromovim in Lutrskim selom se je 16. avgusta pri srečanju dveh tovornjakov pričela prometna nesreča, ki jo je povzročil poklicni voznik Franc Martinkovič. Iz smeri Novo mesto je pripeljal tovornjak NM-10-36 brez tovora in pri srečanju s tovornjakom NM-19-02, katerega je upravljal Franc Zaleter, ni zmanjšal hitrosti in se ni umaknil dovolj na desno, čeprav je bila cesta dovolj široka. Z levim delom klesona je zbil vozilo NM-19-02 vzvratno ogledalo, da je odletelo v stransko šipo in jo razbil.

NA OVINKU GA JE ZANESLO

Voznik Marjan Galič je dne 12. avgusta z vozilom NM-104-00 na ovinku med Mokricami in Veliko Dolino, ko mu je pripeljal pravilno po desni strani nasproti voznik Starke Kramar, na hitro zavril. Ker je vozil s preveliko hitrostjo, mu je pri tem zaneslo zadnji del vo-

bolnice. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Razpis za oddajo gradbenih del

Kmetijsko-gozdarski predelovalni kombinat v Novem mestu - gozdni obrat Novo mesto - razpisuje

licitacijo za oddajo gradbenih in obrtniških del za zidanje logarnice v Novem mestu.

Pogoji: stavba mora biti do III. faze končana do konca leta 1962 s predračunsko vrednostjo 11.900.000 din. Dokumentacija je interesentom na razpolago v pisarni gozdnega obrata Novo mesto, Ljubljanska 9 (Bršljin).

Licitacija bo 3. septembra ob 8. uri v pisarni gozdnega obrata. Takrat bomo v navzočnosti ponudnikov odprli vse pisnene ponudbe.

zila v nasip, odkoder ga je odbilo tako, da je opazil Starke Kramarja in mu močno poskodoval vrata. Vozila kljub temu ni ustavil in je nadaljeval vožnjo do Mokric.

ZAVORE IN NASUTA CESTA

12. avgusta zvečer se je s precejšnjo hitrostjo vračal iz Mokric proti Brežani voznik Vid Salina, nasproti pa mu je prišlo Dragotina Surina. Salina je pred srečanjem, da bi zmanjšal hitrost, pritisnil na zavore, na posnetem cestniču pa ga je zaneslo, tako da je s prednjim levim delom svojega vozila zadela v sprednji levi del Surinovega avtomobila. Na obeh vozilih so poskodovali luči in blatniki.

VINJENI VOZNIK ZADEL V HISO

V Brežicah je 18. avgusta zjutraj malo pred sedmo uro voznik Ludvik Voljčiček iz Brezine 43 močno vinjen s traktorjem znamke Stajer zapeljal v hišo. Na vozilu je za okoli 50 tisoč dinarjev akode.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Milos Jakopc, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka, 20 dinarjev - Letna naročnina 900 dinarjev, polletna 450 dinarjev; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 dinarjev - Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu 606-11-3-24 - NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal 33 - TELEFON št. 127 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Česopsno podjetje -DELO- v Ljubljani

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.03, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 25. AVGUSTA: 8.35 Zveneče kaskade. 9.45 Narodne iz Hrvaške. 11.30 Henry Cecil: Obe plati postave. 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Vučkadin Silškovič: Zatiranje muh v hlevih. 13.30 Arje iz oper ruskih mojstrov. 14.35 Poje nam zbor RTV Beograd. 15.29 Edouard Lalo: Španska simfonija. 17.03 Solist tega tedna. 18.45 Iz naših kolektivov. 20.30 Zbori v folklornem tonu. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Na pomoč kradem«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Ivanika Ambrožič: Begunjske zgodbe. 10.30 Promenadni koncert. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Sportna nedelja. 20.00 Vaša pesem - vaša melodija. 21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Na pomoč kradem«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Ivanika Ambrožič: Begunjske zgodbe. 10.30 Promenadni koncert. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Sportna nedelja. 20.00 Vaša pesem - vaša melodija. 21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Na pomoč kradem«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Ivanika Ambrožič: Begunjske zgodbe. 10.30 Promenadni koncert. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Sportna nedelja. 20.00 Vaša pesem - vaša melodija. 21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Na pomoč kradem«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Ivanika Ambrožič: Begunjske zgodbe. 10.30 Promenadni koncert. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Sportna nedelja. 20.00 Vaša pesem - vaša melodija. 21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Na pomoč kradem«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Ivanika Ambrožič: Begunjske zgodbe. 10.30 Promenadni koncert. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Sportna nedelja. 20.00 Vaša pesem - vaša melodija. 21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra »Na pomoč kradem«. 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden. 10.00 Še pomnite, tovariši... Ivanika Ambrožič: Begunjske zgodbe. 10.30 Promenadni koncert. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Humoreska tega tedna. 17.05 Sportna nedelja. 20.00 Vaša pesem - vaša melodija. 21.00 Koncert sopranistke Marie Cebotari.

SOBOTA, 26. AVGUSTA: 9.10 Zabavni katejdostop. 9.40 Narodne pesmi in plesi s Kosmeta. 11.30 Lepe melodije. 12.15 Kmetijski nasveti - prof. Franc

Vardjan: Zetev semenskih rastlin. 14.05 Glasbeni omniabus. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.03 Gremo v kino. 18.28 V plesnem ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. AVGUSTA: 8.0